

LULEÅ KOMMUN

••• Resultat och analys: Kvalitetsrapport

Luleå gymnasieskola

Innehåll

1 Det systematiska kvalitetsarbetet	3
2 Resultat.....	3
2.1 Objektiva resultat.....	3
2.1.1 Elever med särskilt stöd gymnasieskola.....	3
2.1.2 Elevers frånvaro i gymnasieskola och gymnasiesärskola.....	7
2.1.3 Aktiva åtgärder mot kränkande behandling.....	7
2.1.4 Gymnasieskolan	8
2.1.5 Gymnasiesärskola	22
2.1.6 Modersmål	24
2.2 Subjektiva resultat	25
2.2.1 Skolinspektionsanmälningar	25
2.2.2 Skolinspektionens enkät elev gymnasieskola år 2/Skolenkät	25
2.2.3 Skolenkät gymnasiesärskola	31
2.2.4 Uppföljning APL gymnasieskolan.....	33
2.2.5 Uppföljning APL gymnasiesärskolan.....	35
2.2.6 Elevhälsosamtal årskurs 1 gymnasieskolan.....	35
2.3 Observerade resultat	36
3 Analys.....	40
3.1 Analys av resultaten och gymnasieskolans arbete	40
3.2 Analys av resultaten och gymnasiesärskolans arbete	45
3.3 Analys av elevhälsoarbetet	46
3.3.1 Elevhälsoarbete gymnasieskolan	46
3.4 Analys av studie- och yrkesvägledningen	48
4 Prioriterade utvecklingsområden.....	51

1 Det systematiska kvalitetsarbetet

Gymnasieskolan följer förvaltningens gemensamma riktlinjer för systematiskt kvalitetsarbete.

För ett kontinuerligt och likvärdigt kvalitetsarbete på gymnasiets olika skolenheter finns gemensamt stödmaterial samlat i ledningsgruppens team.

- Årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet
- Översikt personalgruppers ansvar inom SKA - vem tar fram vilken data, när?
- Lathundar för hantering av systemen Qlikview och Stratsys
- Lokal sammanställning av statistik för jämförelser mellan egna program och motsvarande i riket
- Enkätresultat för skolan som helhet, ex. APL-enkät, lokal skolenkät

Under läsåret har gymnasieskolan särskilt fokuserat på ett systematiskt kvalitetsarbete som engagerar. Skolchefens uppdrag - att bedriva kvalitetsarbete med samtalet som verktyg - har varit utgångspunkt. Utvecklingsledare har:

- diskuterat skolans utvecklingsområden med gymnasieövergripande byrådet (elevrådsordföranden för olika enheter).
- inlett större gemensamma personalsamlingar, ex. under kompetensutvecklingsdagar, med att knyta syftet för dagen till skolans utvecklingsområden
- erbjudit rektorsträffar för information och kollegialt utbyte kring verktyget Stratsys, Qlikview och kvalitetsarbete i allmänhet
- spridit samtalsbaserade analysmetoder som rektor kan använda tillsammans med sin personal
- erbjudit rektor programspecifikt stöd kring kvalitetsarbete (workshopar med personal)
- tillsammans med verksamhetschef träffat alla rektorer för resultatdialog

2 Resultat

2.1 Objektiva resultat

2.1.1 Elever med särskilt stöd gymnasieskola

Antal åtgärdsprogram	Flickor	Pojkar	Totalt
Reducerat program	*	*	3
Studiehandledning på modersmål	0	48	48

Antal åtgärdsprogram	Flickor	Pojkar	Totalt
Övriga insatser	45	27	72

I föregående års kvalitetsrapport fanns 50 åtgärdsprogram med reducerat program. Det är en allvarlig åtgärd som innebär att elev inte får gymnasieexamen. Reducerat program beslutas inom åtgärdsprogram om "elev önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på annat sätt". (Gymnasieförordningen kap 9 §6).

Mot bakgrund av det höga antalet reducerade program fick gymnasieskolans rektorer granska inrapporterade siffror på nytt. Då framkom en miss i kommunikation som gjort att rektorer under reducerat program räknat med elever som på grund av hög belastning får kurser flyttade framåt i sin studieplan. En rektor förklarade: "Reducerat program beslutas vanligen ej, utan studier planera för deltid. Därmed förlängs studietiden till ett fjärde år som planeras av skolan. Om eleven sedan väljer att inte påbörja det fjärde året lämnar elever efter åk 3 skolan med ett i praktiken reducerat program." Efter granskning av siffror framkom att antalet reducerade program i själva verket var en handfull. För att undvika samma fel har anvisningarna till rektor förtydligats. Antalet reducerade program i detta års kvalitetsrapport landar därmed på tre.

Skillnader mellan kvarter

Antalet åtgärdsprogram varierar mellan gymnasieskolans kvarter. Lärkan/Örnen har flest åtgärdsprogram (82 stycken), att jämföra med Kungsfågelns 20 och Hackspetten 32. Majoriteten av Lärkans är studiehandledning på modersmål, vilket är naturligt eftersom kvarteret har språkintrouktion - introduktionsprogram för nyanlända elever. Uppgifterna är inte separerade på kön eftersom antalet i något fall understiger tio individer.

Om en istället enbart tittar på åtgärdsprogram "övriga insatser" noteras att Hackspetten samt Örnen/Lärkan har i princip lika många åtgärdsprogram, medan Kungsfågeln har cirka hälften så många (16 jämfört med drygt 30).

ÅTGÄRDSPROGRAM ANDRA INSATSER	Totalt
Kvarteret Kungsfågeln totalt	16
<i>Andel av elevkull på kvarter</i>	1,6%
Kvarteret Lärkan/örnen	30
<i>Andel av elevkull på kvarter</i>	4,2%
Kvarteret Hackspetten	31
<i>Andel av elevkull på kvarter</i>	3,4%

En hypotes är olika skolkultur avseende rektorers tolkning av när åtgärdsprogram är den rätta insatsen. Frågan bör diskuteras vidare i gymnasiets ledningsgrupp.

Skillnader mellan pojkar och flickors åtgärdsprogram

Fler åtgärdsprogram utfärdas totalt sett för pojkar. Den vanligaste typen av åtgärdsprogram för pojkar är studiehandledning på modersmål. Det är också en åtgärd som ges enbart till pojkar. Det beror på att majoriteten elever på Språkintröduktion (enda programmet där åtgärden anges som del av ÅPG) är pojkar. Resultatet är inte liktydigt med att flickor inte får studiehandledning. Här syns bara de fall där handledningen ges inom ramen för ett åtgärdsprogram.

Antalet åtgärdsprogram som inte innefattar studiehandledning är, liksom förra året, däremot fler bland flickor än pojkar. Bilden är den motsatta på grundskolan i Luleå. Enligt Skolverket är alla typer av åtgärdsprogram i grundskolan vanligare bland pojkar än flickor. Statistik på riksnivå finns inte för gymnasieskolan, varför det inte går att uttala sig om huruvida Luleå gymnasieskola följer riket eller inte. Klart är i vart fall en avvikelse från kommunala grundskolan och grundskolan i riket.

Det finns ingen skillnad mellan gymnasieskolans kvarter vad gäller kön och ÅPG med övriga insatser. **Oavsett kvarter är det en större andel av gymnasiets flickor jämfört med andelen pojkar som har åtgärdsprogram.**

En möjlig förklaring är att flickor med svårigheter inom NPF-spektrat får sin diagnos senare i livet. I forskning av Kopp och Gillberg, bland annat refererad i en [artikel i Läkartidningen](#), framkommer att funktionsnedsättningarna autism och ADD hos flickor misstas för ångest, depression, inlärningssvårigheter eller familjerelaterade problem. Flickor är "duktiga" på att maskera sina svårigheter med psykisk ohälsa som konsekvens. De kan också få hjälp av andra flickor som hjälper/stöttar den drabbade så att svårigheterna inte upptäcks av vuxna.

Allt brister när omgivningens krav överstiger den egna förmågan. Möjligen blir gymnasiet, en skolform som kräver större ansvar för de egna studierna än tidigare, droppen som får bägaren att rinna över. Följden blir svårigheter att klara studierna, vilket uppmärksammas och leder till åtgärdsprogram och inte sällan utredningar hos psykolog. Denna bild bekräftas av rektorer vid Luleå gymnasieskola som menar att pojkar oftare har en diagnos "med sig" från grundskolan.

Noteras bör dock att det inte finns något krav på diagnos för att ett åtgärdsprogram ska upprättas. Därför kan utredningar och efterföljande diagnoser inte kan vara den enda förklaringen till att flickornas åtgärdsprogram är fler. Hypoteser som gymnasieskolan vill undersöka presenteras i avsnittet Analys resultat och gymnasieskolans arbete.

Få åtgärdsprogram på introduktionsprogram

På introduktionsprogrammen noteras, med undantag för redan nämnda studiehandledning på modersmål, väldigt få åtgärdsprogram. Detta kan förklaras av programmens karaktär som bygger på följsamhet och anpassningar efter elevernas behov. Insatser som på nationella program gäller individer och återfinns i åtgärdsprogram är på Introduktionsprogram skolvardag för grupper. Arbetet med extra anpassningar fungerar möjligen extra väl på IM. Majoriteten av eleverna på Introduktionsprogrammen är pojkar. Möjligen har flertalet av

dem haft åtgärdsprogram i grundskolan (och där varit del av statistiken som visar att pojkar oftare har ÅPG än flickor).

Många åtgärdsprogram på Samhällsvetenskapliga programmet

Flest åtgärdsprogram av typen övriga insatser finns på samhällsvetenskapliga programmet (SA), visserligen ett av de största programmen sett till elevantal. Flera elevers studieplaner förlängs med fyra år. Åtgärder som satts in är bland annat särskilda undervisningsgrupper i matematik.

En möjlig förklaring är att SA fungerar som icke-val. Det är ett skolans största program med många platser och tar emot elever som är formellt behöriga, men inte förberedda på utbildningens karaktär. Trots att ämnena är desamma som i grundskolan skruvas kraven upp väsentligt mer än vad många elever föreställer sig. Från skolans sida krävs förstås en handlingsberedskap för dessa elever, gymnasieskolan ska vara beredd att ta emot alla elever.

Mot bakgrund att flera av eleverna som går på SA inte är där baserat på sitt förstahandsval finns fog för huvudman att se över dimensioneringen av platser per program. En "eftervälsanalys" har inletts av gymnasiets ledningsgrupp. Målet är att, i den mån det är möjligt utifrån organisatoriska och ekonomiska förutsättningar, föreslå ett ökat antal platser på program med högt söktryck, varav flera yrkesprogram. Troligen ökar elevers motivation till studier om de får sitt förstahandsval tillgodosett.

Fungerande rutiner

Rutinerna kring Åtgärdsprogram och extra anpassningar fungerar enligt rektorers bedömning tillfredsställande. Samtliga enheter jobbar med så kallad ET-tid där mentorer, rektorer och Elevhälsans personal diskuterar elevers måluppfyllelse och välbefinnande. På dessa möten beslutas om utredning om särskilt stöd behövs (när extra anpassningar inte räcker till). Utredningen sker i samarbete med berörda och det är rektor som beslutar om åtgärdsprogram. Alla undervisande lärare uppmanas och handleds till att i första hand ta till extra anpassningar så tidigt som möjligt när eleven riskerar att inte nå målen.

Extra anpassningar ska göras inom ramen för undervisningen och normaliseras så mycket som möjligt. Exempel på anpassningar är längre provtid, inlästa texter, muntliga prov, förstorade texter och kartor och smarta digitala verktyg. Med digitaliseringen underlättas stödet på individnivå utan att den enskilda eleven behöver sticka ut.

Positiv granskning av Skolinspektionen

Under våren 2019 genomförde Skolinspektionen en kvalitetsgranskning av Luleå gymnasieskola bland annat med avseende på det kompensatoriska uppdraget. Granskningen var utan anmärkning eller rekommendationer, varför skolans arbete med åtgärdsprogram, extra anpassningar och andra insatser ändå fungerar tillfredsställande. Mer om Skolinspektionens granskning i avsnittet Observerade resultat.

2.1.2 Elevers frånvaro i gymnasieskola och gymnasiesärskola

Andel elever med:	Luleå gymnasieskola		
	Flickor	Pojkar	Totalt
HT: Ogiltig frånvaro som är större än fem procent	iu	iu	16 %
VT: Ogiltig frånvaro som är större än fem procent	iu	iu	22%
HT: Giltig frånvaro som är större än 15 procent	iu	iu	29 %
VT: Giltig frånvaro som är större än 15 procent	iu	iu	37 %

Uppföljning av frånvaro på individnivå fungerade under läsåret 2018-19 bra. Samtliga enheter har under de två senaste åren sett över rutiner och vässat dessa. Elever med problematisk frånvaro uppmärksammas och olika åtgärder sätts in.

Däremot fungerar uppföljning på övergripande nivå (program, enhet samt övergripande för hela skolan) inte fullt ut. Det system där uppgifter ska hämtas har brister. Förvaltningen står i kontakt med leverantör, men problem som påtalats redan under höstterminen förblir olösta. För närvarande krävs en hel del handpåläggning för att få fram efterfrågade uppgifter, samtidigt som systemet hanteras av många användare. Risken är därmed stor att statistik som ska ge oss en helhetsbild inte är tillförlitlig.

Andelen elever med ogiltig frånvaro över 5 procent var under höstterminen 16 procent. Andelen elever ökade till 22 procent under vårterminen, vilket är ett etablerat mönster från tidigare år. Statistiken kan inte könssepareras. Med hänvisning till problembeskrivning ovan kan jämförelser med tidigare år inte göras med hög tillförlitlighet.

Gemensamma riktlinjer för frånvarohantering: hur registrering går till, vad händer vid olovlig frånvaro, kontakt med CSN osv, finns.

69 procent av lärarna rapporterade under läsåret 3 av 4 lektioner (75 procent), vilket får betecknas som en låg rapporteringsgrad. En närmare granskning visar dock att flera av lärarna som finns med i översikten är tjänstlediga eller varit sjukskrivna stora delar av året, vilket försämrar statistiken. Inför nästa års uppföljning av lärares frånvarorapportering bör statistiken rensas på lärare som inte undervisar.

Noteras bör också att Introduktionsprogrammet (IM) hade problem med registrering av kursgrupper och schema, varför närvarostatistiken haltade där. Schemaläggning på IM har stramats åt, varför nästa års statistik bör vara mer tillförlitlig.

2.1.3 Aktiva åtgärder mot kränkande behandling

Skolenheterna arbetar med såväl åtgärdande som förebyggande och främjande insatser mot diskriminering och kränkande behandling.

Rektorer anser att rutinerna för utredning och åtgärder fungerar. **Förekommande fall är åtgärdade vid enheterna, men inte alltid kända av huvudmannen.** Detta eftersom anmälningar i verktyget LISA är få (exempelvis fem vårterminen 2019).

Exempel på aktiva åtgärder som är främjande och förebyggande är:

- Särskilda gruppstärkande aktiviteter vid skolstart
- Klasstid - elevhälsans och Skolkyrkans insatser tillsammans med mentor
- Fungerande ET-team och tidiga insatser där
- Styrning av vilka grupper elever arbetar med (basgrupper och lagindelning)
- Fokus på att skapa gemensam programidentitet för ökad skolanknytning

Exemplen på aktiva åtgärder återfinns i kvalitetsdokumentation, men framgår inte lika tydligt i enheternas likabehandlingsplaner. Som stöd för förbättring ska gymnasieskolan revidera mall för likabehandlingsplan och då särskilt lyfta aktiva åtgärder.

2.1.4 Gymnasieskolan

2.1.4.1 Nationella prov

Nationella prov

Resultat nationella prov	Luleå gymnasieskola		
	Flickor	Pojkar	Totalt
<i>(end. den högsta obligatoriska kursen behöver anges för program)</i>			
Engelska 5	13,3	13,5	13,4
Engelska 6	15,0	15,2	15,1
Matematik 1a	9,1	10,3	9,7
Matematik 1b	12,1	9,5	11,6
Matematik 1c	ej obl	ej obl	ej obl
Matematik 2b	7,3	5,9	6,9
Matematik 2c	ej obl	ej obl	ej obl
Matematik 3b	8,4	5,5	6,8
Matematik 3c	12,7	8,3	9,2
Matematik 4	12,0	12,7	12,3
Svenska 1	12,9	11,4	12,1
Svenska som andraspråk 1	*	*	8,0
Svenska 3	15,1	13,3	14,2
Svenska som andraspråk 3	IU	IU	IU

I föregående års kvalitetsrapport noterades att resultaten inte var tillförlitliga på grund av bristande rapportering från lärare. För läsåret 2018-19 noteras en närmast hundra procentig inrapportering. Förklaringen är tydligare information till lärare med bland annat workshoppar om det system där inrapporteringen ska göras. Dessutom har central skolhandläggare bevakat deadline och varit i personlig kontakt med lärare som missat rapportering.

I tabellen ovan kan vi notera att bäst resultat nås i Engelska 6 (15,1), motsvarande betygssteg C. Snittbetyget för de nationella proven i matematik 1a, matematik 2b, matematik 3b samt Svenska som andraspråk 1 ligger däremot under betyget E (10 poäng), det vill säga ett icke godkänt provresultat. Luleå följer här riket.

Luleå gymnasieskola har ett bättre resultat än riket i alla kursprov, utom Matematik 3b och Matematik 4.

Vidare får flickor högre provbetyg än pojkar i majoriteten av proven. Undantaget är engelska 5 och engelska 6 samt matematik 1a. Jämförelser med föregående år är inte tillförlitligt på grund av fjolårets bristande rapportering. Luleå följer riket även här, också på riksnivå ser vi att flickor lyckas bättre på de nationella proven med undantag för precis samma kurser som i Luleå.

Av jämförelsen i tabell nedan kan vi se att förhållandet mellan provbetyg och kursbetyg varierar mellan olika kurser. Vanligast är dock att prov- och kursbetyg är detsamma.

Tabellen är uppdaterad med rikets siffror för vårterminen 2019 (skolverkets statistik). Inga särskilda avvikelser gentemot rikets resultat kan noteras.

Ämne	Totalt			Flickor			Pojkar		
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Eng 5									
Riket	12,9	72,2	14,9	9,8	72,5	17,8	15,5	72,0	12,6
LUGY	22,4	67,3	10,2	17,8	69,3	12,9	26,9	65,4	7,7
Eng 6									
Riket	11,0	69,5	19,6	7,7	68,1	24,1	14,5	70,9	14,6
LUGY	18,0	70,7	11,3	10,7	73,9	15,4	28,2	66,2	5,6
Ma 1A									
Riket	1,7	69,6	28,7	1,3	66,4	32,3	2,0	71,5	26,5
LUGY	.	85,2	14,8	.	79,7	20,3	.	89,7	10,3
Ma 1B									
Riket	1,7	81,5	16,9	1,3	81,0	17,7	2,1	82,3	15,6
LUGY	.	87,0	13,0	..	..	..	..	..	..

	Totalt			Flickor			Pojkar		
Ma 2B									
Riket	0,4	59,6	40,0	0,4	57,1	42,5	0,3	63,5	36,2
LUGY	0	56,1	43,9	0	51,4	48,6	0	83,3	16,7
Ma 3B									
Riket	0,5	64,8	34,6	0,6	63,6	35,8	0,5	66,2	33,3
LUGY	.	48,1	51,9	.	41,5	58,5	.	55,6	44,4
Ma 3C									
Riket	0,5	72,0	27,5	0,4	70,1	29,5	0,6	73,0	26,5
LUGY	.	78,9	21,1	.	76,5	23,5	.	80,0	20,0
Ma 4									
Riket	0,7	80,0	19,3	0,6	78,1	21,3	0,7	81,5	17,8
LUGY	2,1	73,7	24,2	0	78,3	21,7	4,1	69,4	26,5
Sv 1									
Riket	6,9	60,5	32,7	6,1	58,6	35,3	7,5	62,1	30,4
LUGY	6,9	70,8	22,3	5,9	65,7	28,4	8,0	76,0	16,0
Sv 3									
Riket	8,9	55,9	35,3	7,7	54,7	37,6	10,3	57,3	32,4
LUGY	7,9	61,4	30,7	4,9	59,8	35,3	11,0	63,0	26,0
Sv.a 1									
Riket, samtliga	4,4	48,7	46,9	4,8	46,9	48,3	4,2	49,7	46,2
LUGY	8,3	45,8	45,8	*	*	*	*	*	*

Störst samstämmighet för Luleå gymnasieskola ses i kursen Matematik 1b (87 procent). Den kurs som har lägst andel elever med lika prov- respektive kursbetyg är Svenska som andraspråk 1 (45,8 procent). Bilden är densamma för riket.

Svenska som andraspråk var också en av de kurser där snittet för provbetyget låg under godkänt, vilket torde innebära att lärare gett elever godkänt (minst E) på kursen, trots att provbetyget var icke godkänt. Gruppen elever som läst detta ämne var dock liten (48 elever) varför en får vara försiktig i slutsatserna.

Samma tendens ses för matematik 3b, också det en kurs där snittbetyget i genomsnitt låg under E. Det är den kurs där störst andel elever får högre kurs- än provbetyg är (51,9 procent). Kursen där störst andel elever istället får lägre kurs- än provbetyg är Engelska 5 (22,4 procent).

Pojkar får i större utsträckning än flickor lägre kurs- än provbetyg - detta gäller alla kurser. Störst skillnad för Luleå ses i kursen Engelska 6 där andelen pojkar med lägre kursbetyg är 28,2 procent, att jämföra med flickornas 10,7 procent. Flickorna får följaktligen oftare högre kursbetyg i nämnda kurs.

Könsskillnaden kan också illustreras av kursen Matematik 1a (vilket läses på alla yrkesprogram) där andelen flickor med högre kursbetyg är 20,3 procent. Andelen är nästan dubbelt så stor som för pojkarna där 10,3 procent fick högre kurs- än provbetyg. Trenden är densamma i riket, även om skillnaden i procentenheter mellan könen resultat är mindre. Matematik 1a är en kurs där pojkarna vid Luleå gymnasieskola genomsnitt får högre kursbetyg än flickor (10,75 jämfört med 10,53). Skillnaden skulle dock kunna vara ännu större om pojkarnas provresultat i högre utsträckning skulle återspeglas i kursbetyget. För kursen Matematik 1a kan samtidigt noteras att Luleå gymnasieskola har en högre samstämmighet mellan prov- och kursbetyg där 85,2 procent av eleverna får samma betyg, jämfört med rikets 69,6 procent. Det betyder därmed att pojkar inte får ett lägre kurs- än provbetyg i Matematik 1a, bara att flickor oftare får ett högre kursbetyg.

Sedan 1 juli 2018 ska provbetyget ha större betydelse för betyget. Betygsunderlaget ska dock fortfarande vara allsidigt och lärare måste beakta all information hen har om elevers prestationer. Ett prov bedömer verkligen inte alla de kunskaper och förmågor som en kurs innefattar, vilket kan förklara differensen mellan prov- och kursbetyg. Det förklarar dock inte skillnaden mellan könen.

I hälften av kurserna med nationella prov är det en högre procentandel elever som 2019 fick samma betyg på kursen som på nationella provet, jämfört med 2018.

Vän av ordning ifrågasätter förstås denna jämförelse eftersom inrapporteringen av provresultat föregående år var bristfällig. Jämförelser kan emellertid göras eftersom systemet Qlikview endast redovisar statistik när både provresultat och kursbetyg finns inrapporterat. Slutsatser får ändå göras med reservation eftersom underlaget är större i år än föregående år.

Detta är en svag indikation på att de nya riktlinjerna inte haft särskilt stor påverkan på lärarna vid betygssättning. Utvecklingen bör dock följas över tid samt i jämförelse med riket. Grunder för betygssättning diskuteras kontinuerligt i lärarkollegiet.

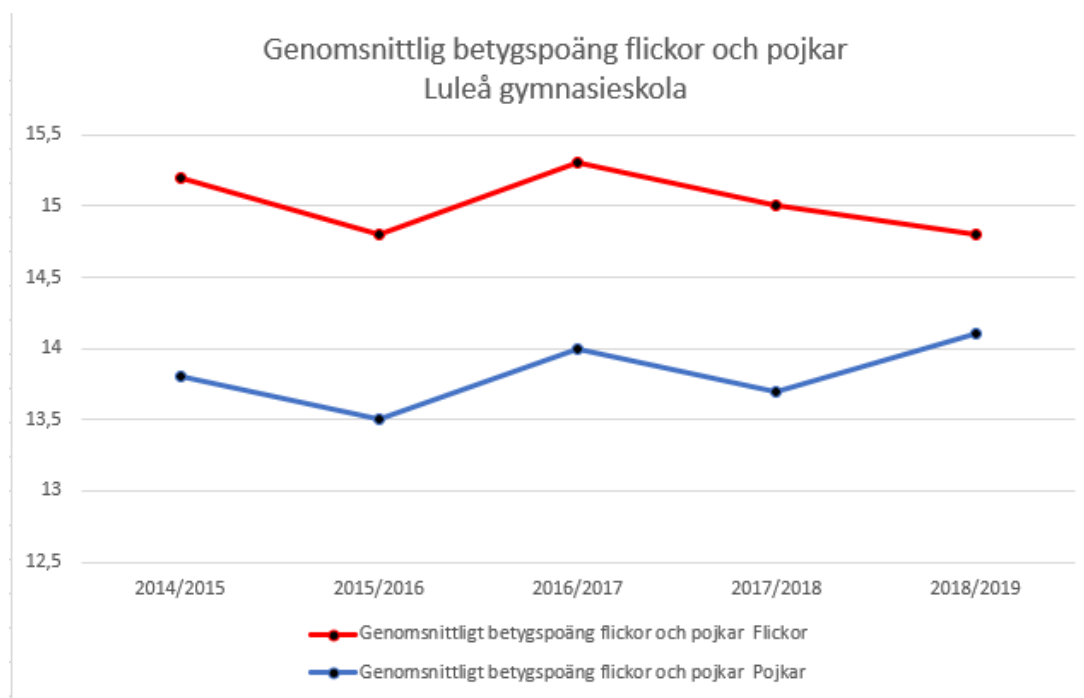
2.1.4.2 Genomsnittligt betygspoäng

Genomsnittligt betygspoäng gymnasieskola

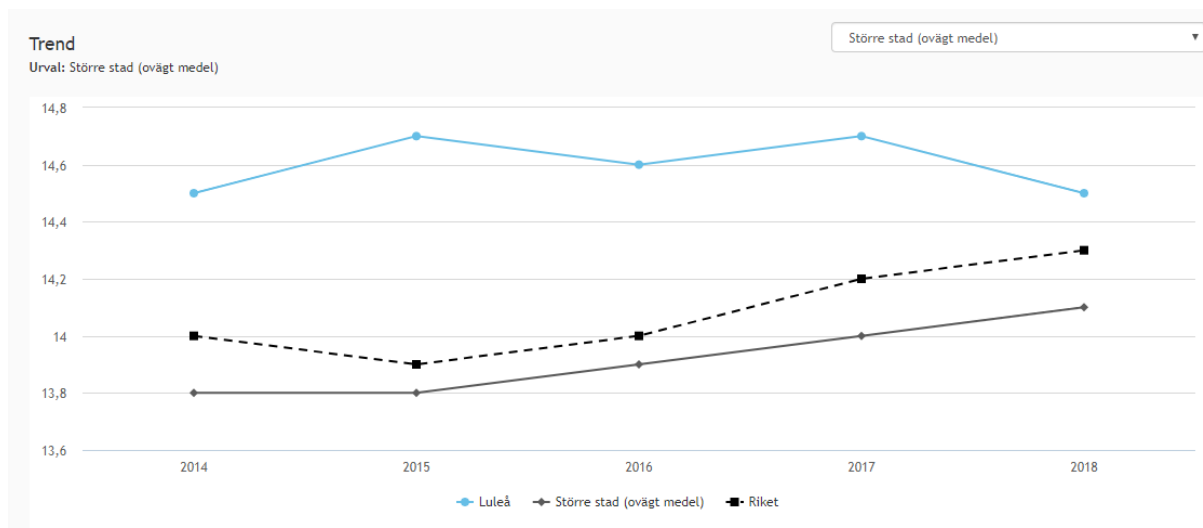
Luleå gymnasieskola	Flickor	Pojkar	Totalt	Yrk	Hgfb
Genomsnittligt jämförelsetal	14,8	14,1	14,5	13,0	14,9

Den totala genomsnittliga betygspoängen för 2019 är marginellt högre än föregående år (14,4). Snittet är högre för de högskoleförberedande programmen, jämfört med yrkesprogrammen. Variationerna vad gäller totalt snitt är under en femårsperiod små, som bäst har genomsnittet varit 14,6, som lägst 14,1.

Flickor har högre genomsnittligt betygspoäng än pojkar, vilket varit fallet de senaste fem åren. Flickornas genomsnittliga betygspoäng har dock sjunkit de senaste tre åren (om än marginellt) medan pojkarnas genomsnittliga betygspoäng för år 2019 är det högsta sedan GY11, se kompletterande graf här nedanför.

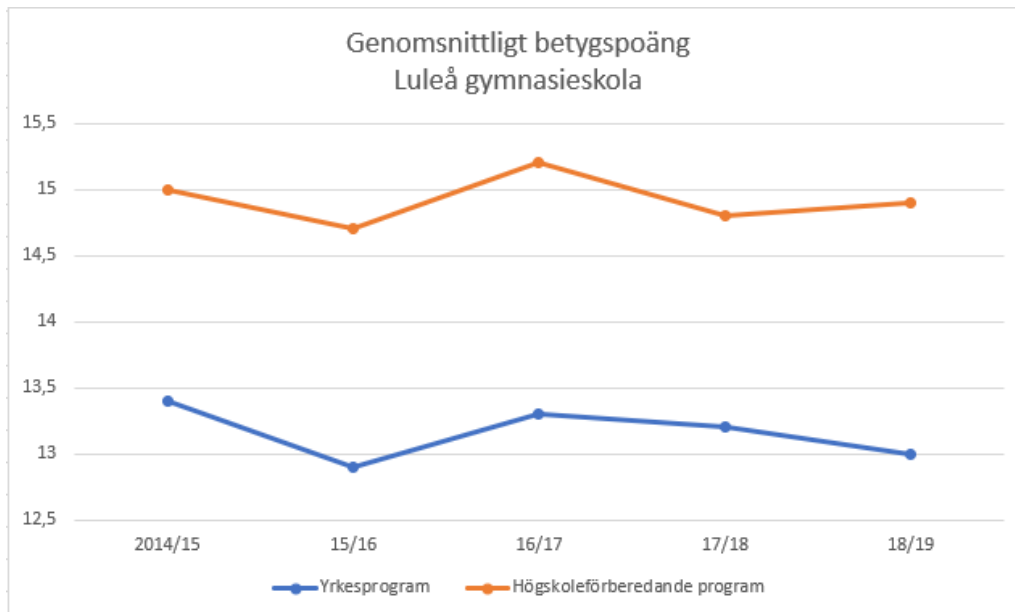
Statistik för riket kommer i december, varför jämförelser för året 2018-19 inte kan göras. Trenden de senaste åren är dock att Luleå gymnasieskolas resultat är över snittet i riket och även högre än för jämförbara kommuner (större kommuner). Nedan graf från SKL:s databas Kolada.

Bland gymnasieskolans program noterar hälften ett bättre genomsnittligt betygspoäng detta läsår, medan hälften har ett sämre resultat jämfört med föregående år. Högst genomsnittligt betygspoäng finns på Naturvetenskapsprogrammet idrottsinriktning (17,0), det lägsta på Vård- och omsorgsprogrammet 12,2. Noterbart är Industritekniska programmets upphämtning från ett stabilt snitt kring 12 mot 2019 års 14,2. Enligt rektor på programmet kan det vara en indikation på att utvecklingsarbete ger resultat: "En känsla som vi har är att vårt meritvärde på programmet kommer att öka de närmaste åren (...) vi har verkligen satsat på att eleverna ska vara i skolan och prestera."

För samtliga program gäller att resultaten varierar något år för år, men skillnaderna är små och kan förklaras av variationer i elevkullens sammansättning exempelvis förkunskaper, behov av stöd osv.

Nedan en översiktlig graf av genomsnittligt betygspoäng på yrkesprogram och högskoleförberedande program den senaste femårsperioden.

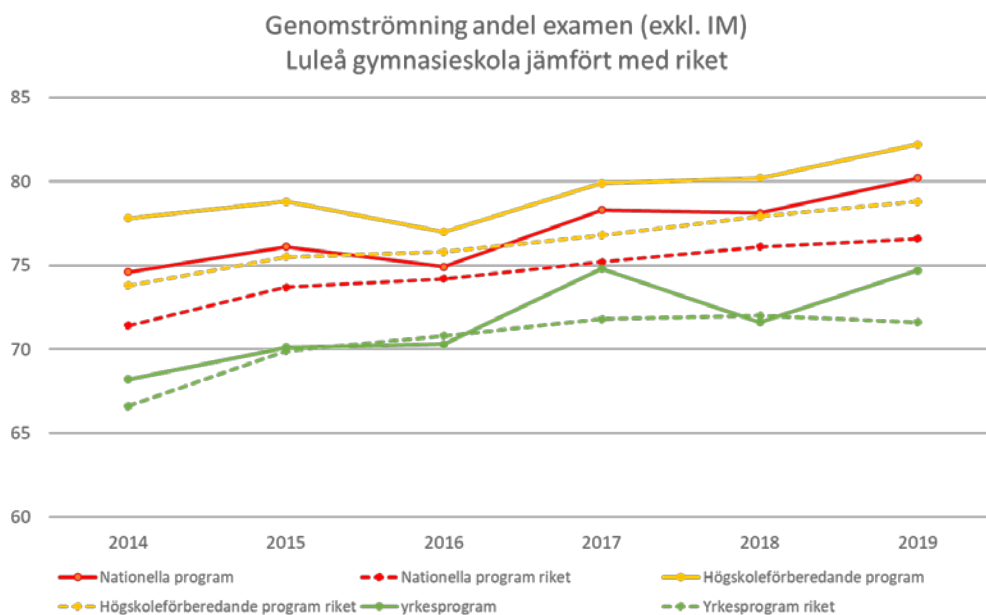

För yrkesprogram är årets genomsnittliga betygspoäng det näst lägsta på fem år och sjunkande för tredje året. För högskoleförberedande program är årets resultat ett medelgott, sett till en femårsperiod. Svängningarna är som synes i grafen nedan trots allt relativt små. Eftersom samma svängningar ses även på programnivå finns ingen tydlig tendens vad gäller vilka program som har en negativ, eller positiv, utveckling.

2.1.4.3 Genomströmning 3 år

Genomströmning

Genomströmning på de *nationella programmen* (IM ej inräknat) har ökat från föregående års 78,1 till 80,2 procent. Genomströmningen ökar på såväl yrkesprogram som högskoleförberedande. Se illustration på nästa sida som också visar att Luleås resultat ligger över rikets samt att trenden är positiv sett över en sexårsperiod.

Särskilt positivt är att yrkesprogrammen inte *fortsätter* tappa. Föregående år låg genomströmningen på de yrkesförberedande programmen under yrkesprogrammen i riket. Yrkesprogrammen tappade drygt två procentenheter jämfört med året innan.

Skolverket redovisar inte bekömd statistik för genomströmning annat än för hela riket, varför inga jämförelser mellan flickor och pojkars genomströmning görs här.

Framgångsfaktorer för de program vid Luleå gymnasieskola som ökat genomströmningen:

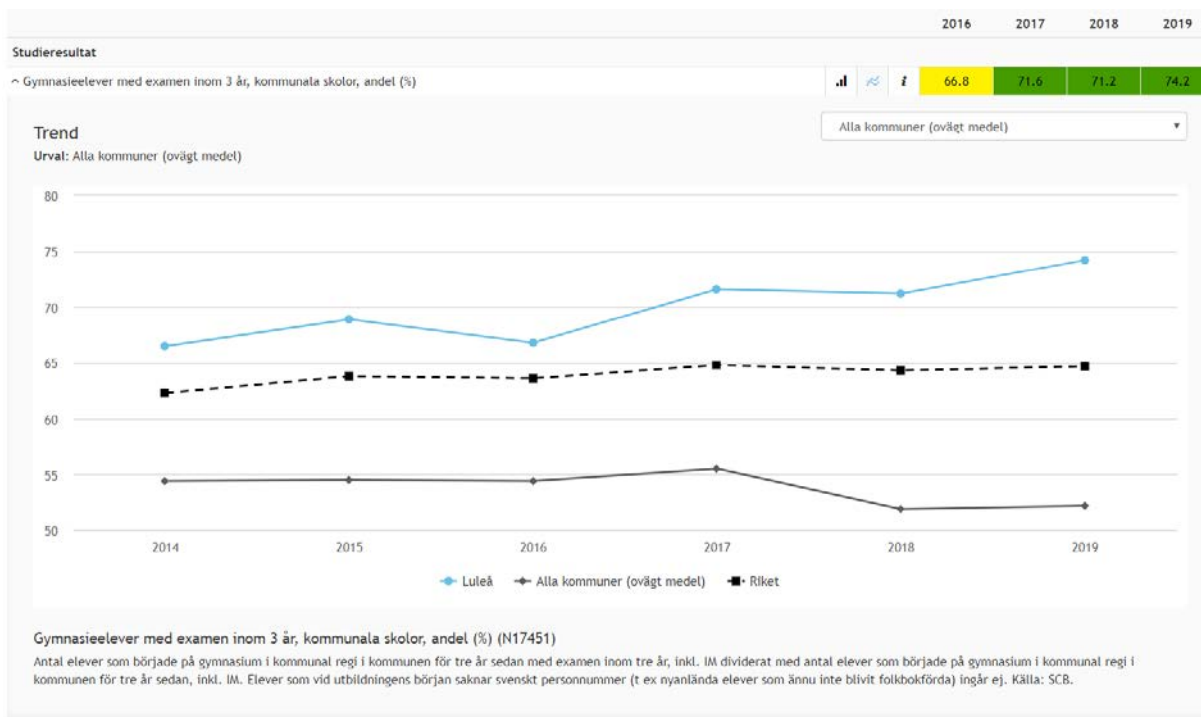
- främjande och förebyggande insatser kopplade till elevers mående och skolnärvaro.
- tidig upptäckt och stöttning av elever i behov av stöd
- god samverkan med Elevhälsans personal
- elevers egna (höga) målsättningar

Program med minskad genomströmning har haft samtal med elever som avbrutit studierna och känner till orsaken till avhopp. Följande faktorer har identifierats:

- Psykisk ohälsa
- Svag skolanknytning
- Felaktiga studieval (elev kommer inte in på sitt förstahandsval, alternativt ångrar de val man gjorde i grundskolan)
- Överkrav för elever med funktionsvariation

Genomströmningen vid Luleå gymnasieskola har de senaste fem åren varit bättre än för riket - liksom för jämförbara kommuner (större stad), vilket illustreras nedan i grafen från SKL:s databas Kolada. I Kolada räknas IM-elever in, varför genomströmningen är lägre än de siffror vi följer lokalt. IM-elever behöver ofta fyra år eller ännu längre tid för att slutföra gymnasiet, vilket inte är så konstigt då de har kunskapsluckor.

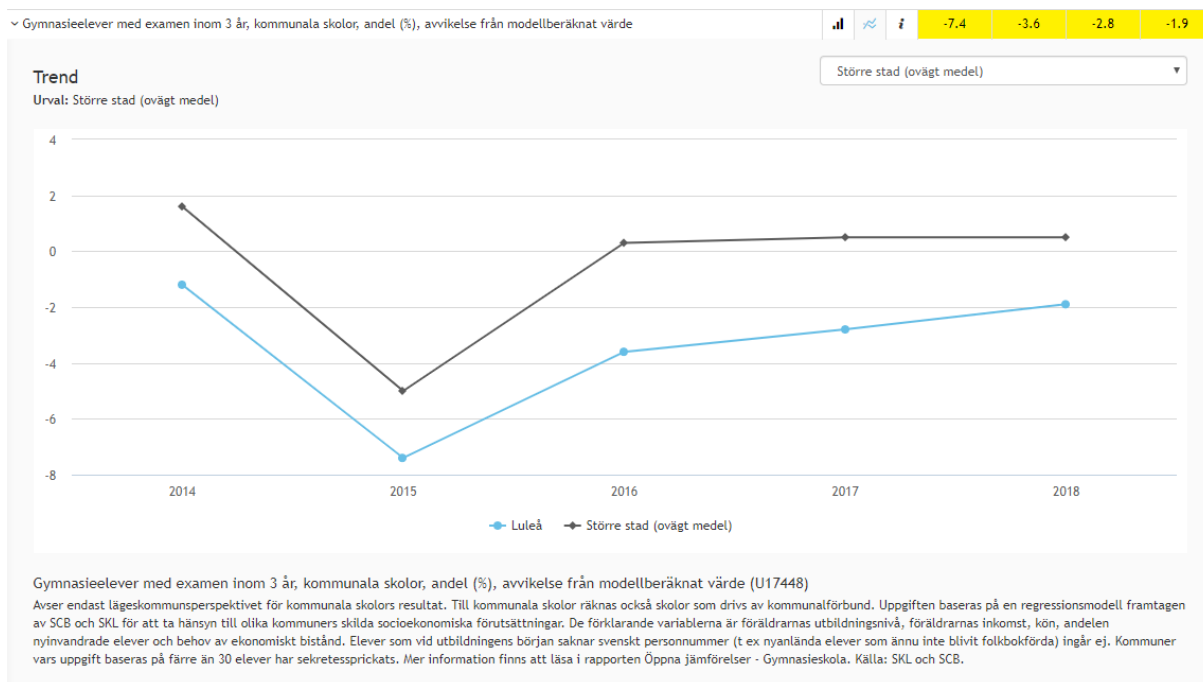
Det är, trots skillnaderna i beräkningsgrunderna, ändå relevant att gå till Kolada för jämförelser eftersom vi här kan matcha Luleås resultat mot liknande kommuner.

Noterbart är att Luleås genomströmning, med undantag för året 2016, fått värdet grönt. Det betyder att **Luleå kommuns resultat tillhör de bästa 25 procenten av landets kommuner.**

Dock skulle resultatet kunna vara ännu bättre. I SKL:s modellberäknade värde, där hänsyn tas till socioekonomiska förutsättningar (föräldrars utbildningsnivå, inkomst, elevers kön, andelen nyinvandrade elever och behov av ekonomiskt stöd), ser vi en avvikelse från förväntat resultat, i grafen nedan markerat som 0.

Sett till modellberäknat värde är Luleås resultat för genomströmning inte längre i topp, utan markeras som gult, vilket innebär ett resultat bland 75 procent av rikets kommuner. En positiv trend ses dock i och med att avvikelsen från modellberäknat värde sjunker, från -7,4 startåret 2014 till -1,9 år 2018. **Luleå gymnasieskola närmar sig det resultat som är att förvänta sett till förutsättningar. Det modellberäknade värdet för år 2019 förväntas komma i mars 2020.**

2.1.4.4 Studieflöden introduktionsprogram

Elevers studieflöde efter två år (startkull 15 okt 2017)

	Totalt antal	Antal flickor	Antal pojkar
Elever i startkullen	233	61	172
Studieflöden			
Kvar i Samma IM-variant	82	*	*
Avbrott annan orsak	46	*	*
Gått till annan IM-variant	25	*	*
Uppnått behörighet till nationellt program (kommer att söka eller har påbörjat)	46	*	*
Arbete	4	*	*
Annan utbildningsaktör	22	*	*

I tabellen ovan används siffror redovisade av rektor och personal. Könsuppdelningen kan inte göras på totalen eftersom en enhet inte separerat flickor och pojkar då antalet individer av ett kön understiger tio. Enligt rektorers egna analyser finns inga markanta skillnader mellan flickors och pojkars studieflöden.

Vän av ordning märker att siffrorna i tabellen inte stämmer. Läger man samman summan av alla redovisade studieflöden blir det INTE lika med antalet elever i startkullen. En förklaring till detta är att vissa utgångar inte redovisas i tabellen ovan, ex. överlämning till Arbetsförmedlingen eller daglig verksamhet enligt LSS. Totalt sett är det åtta elever i startkullen, vars studieflöden inte framgår av tabellen.

Gymnasieskolan har fortfarande inte kommit fram till en helt tillförlitlig metod för att följa elevernas utveckling på Introduktionsprogrammet. Det finns nämligen en differens mellan siffror ovan och uppföljningssystemet Qlikview. Exempelvis anger rektor startkullen i oktober 2017 till 233, medan Qlikview uppger 290 elever. Ett annat exempel är avbrott med annan orsak, där rektor uppger 46 sådana, medan Qlikview anger 62. Gymnasieskolan måste utreda varför dessa skillnader uppstår och vilken data som är den korrekta. För kvalitetsrapporten litar vi till rektors siffror, eftersom hen känner eleverna och följer dessa på annat sätt, exempelvis via elevakter.

Studieflöden IM	Antal elever	Andel av startkull
Kvar i samma IM-variant	82	35,2%
Avbrott annan orsak	46	19,7%
Gått till annan IM-variant	25	10,7%
Uppnått behörighet	46	19,7%
Arbete	4	1,7%
Annan utbildningsaktör	22	9,4%
SUMMA	225	96,6%
DIFF?	-8	

Av tabellen ovan framgår att den största andelen elever fortfarande finns kvar på samma IM-variant efter två år, drygt 35 procent. Knappt en femtedel har uppnått behörighet för nationella program. Lika stor andel har gjort avbrott av annan orsak. Den vanligaste anledningen till avbrotten är myndighetsbeslut av typen byte av ort eller utvisning.

Få elever går till arbete, trots att en målsättning med Introduktionsprogrammet kan vara inträde på arbetsmarknaden. Troligen speglar detta de svårigheter som finns för lågutbildade personer generellt. Marknaden för den utan fullständig gymnasieutbildning är tuff. Gymnasieskolan hoppas att de nya yrkespaketen ska ge bättre resultat. Dessa tvååriga utbildningar planeras i nära samverkan med bransch i behov av rekrytering. Vårterminen 2020 lämnar den första elevkullen som läst ett yrkespaket skolan. Deras eventuella etablering

på arbetsmarknaden bör följas upp.

Var tionde elev går till annan utbildningsaktör. Det kan vara vuxenutbildningen, folkhögskola eller privat huvudman, oftast Luleå praktiska. Luleå Praktiska erbjuder i större utsträckning än Luleå gymnasieskola möjlighet till Programinriktat val. Det innebär att elever som har godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska samt minst tre andra ämnen eller svenska eller svenska som andraspråk, matematik eller engelska och minst fyra andra ämnen kan läsa ett nationellt program och saknade behörighetsämnen samtidigt. Luleå gymnasieskola ska under läsåret 2019-20 undersöka möjligheten att öppna upp för fler platser med programinriktat val. Detta är ingen lätt sak, beroende på en redan tight organisation samt etiska överväganden kring eventuella särskilda platser för elevgruppen. Är det rätt att öronmärka platser för icke-behöriga på bekostnad av elever som nått behörighet?

En kan fråga sig om utbildningen vid Introduktionsprogrammet är effektiv? I den övriga gymnasieskolan ligger genomströmningen kring 80 procent. Om en räknar samman andelen elever som uppnått behörighet, etablerats på arbetsmarknaden eller gått till annan utbildningsaktör får vi ett studieflöde på 30,8 procent. Läger vi till "gått till annan IM-variant", vilket tyder på att eleven rör sig framåt i vårt utbildningsutbud, landar vi på 40,2 procent. Den vanligaste orsaken som anges till uteblivna studieresultat på IM är stora kunskapsluckor sedan tidigare, dåligt mående och svag skolanknytning, med tidigare frånvaroproblematik. Utgångsläget är alltså betydligt tuffare än för övriga gymnasieskolan. Noteras bör vidare att "studieflöde" inte existerar som begrepp i skolvärlden i övrigt. Det är ett lokalt försök att följa kvaliteten på Introduktionsprogrammen. För riket finns inga jämförbara siffror annat än uppföljningar på vad eleverna gör fem år efter studier (Skolverket). I SKL:s senaste Öppna jämförelser framkommer att det bara är 14 procent av IM-eleverna vid rikets kommunala gymnasieskolor som lyckas ta en gymnasieexamen efter fyra år.

SKL efterlyser nu nationell uppföljning av Introduktionsprogrammen och gemensamma resultatmått som mäter progression. Organisationen samordnar också insatser för förbättrad måluppfyllelse i "[Uppdrag fullföljd utbildning](#)".

Eftersom kommuners frihet vad gäller organisation av IM är så pass stor har skollagen sedan 1 juli 2019 skärpt kraven på Plan för utbildning med huvudsakligt syfte och utbildningslängd för de IM-varianter som skolan erbjuder. Luleå gymnasieskola uppfyller det nya lagkravet.

2.1.4.5 Avbrott gymnasieskola

Avbrott gymnasieskola

Avbrott - antal	Luleå gymnasieskola					
	per orsak	Flickor	Pojkar	Totalt	Yrk	Hgfb
TOTALT	75	114	189	47	54	88
Klar med utbildningen	2	1	3	1	2	0
Byte av skola eller studieort	35	36	71	24	28	19
Folkhögskola	0	1	1	0	0	1
Arbete	5	10	15	6	3	6
Utlandsstudier	1	2	3	0	3	0
Annan orsak	32	64	96	16	18	62
Total andel elever som gjort avbrott (oavsett orsak)	6,3 %	9 %	7,7 %	7,4%	3,5 %	3%
Total andel elever negativt avbrott	3,1 %	5,9 %	4,5 %	3,5%	1,4%	2,3 %

Avbrott är vanligare bland pojkar, både sett till antal och som andel av elevkull. Det är också en större andel pojkar, jämfört med flickor som gör så kallade negativa avbrott (arbete eller annan orsak, där det är oklart om studier återupptas).

Vanligaste avbrottsorsaken bland flickor är byte av studieort eller utbildning, medan den vanligaste orsaken för pojkar är annan orsak. Fler pojkar än flickor avbryter studier för att gå till arbete, men totalt sett är det få elever som anger arbete som orsak till avbrottet. Den vanligaste avbrottsorsaken totalt sett är annan orsak, vilket innefattar alltifrån hälsoskäl till myndighetsbeslut som skolan inte kan påverka.

Andelen avbrott är i år lägst på Introduktionsprogram, vilket är en skillnad gentemot tidigare års statistik. En möjlig förklaring är minskat antal ensamkommande flyktingbarn, till förmån för nyanlända som kommer tillsammans med sin familj. Dessa har generellt sett lättare att klara studier och mår också bättre än de ungdomar som tvingats lämna sin familj.

Antalet avbrott verkar vid första anblicken vara betydligt fler än föregående år - 189 för läsåret 2018-19 jämfört med 150 föregående års kvalitetsrapport. Andelen elever som gjort avbrott (oavsett orsak) ökar därmed från 5,8 procent till 7,7 procent av den totala elevkullen. Även de negativa avbrotten (arbete eller annan orsak) ökar såväl i antal som andel av elevkullen.

Under tidigare läsår hade gymnasieskolan ett tydligt fokus på att minska antalet avbrott (ett led i att öka genomströmning), vilket gav resultat. Det är därför oroande att andelen elever med avbrott nu ökar. Det skulle kunna indikera att avbrottsprevention inte prioriteras lika starkt.

Djupare jämförelser av siffrorna visar dock att tillförlitligheten i statistiken bör ifrågasättas. Ett utdrag för avbrott under 2017-18 visade i början av juni 2018 på 150 elever. Ett likadant

utdrag idag visar istället på 201 avbrott för 2017-18, detta i samma system. Detta har sin förklaring i att Qlikview, där data hämtas, uppdateras dagligen och speglar den data som hämtas ut vid en viss tidpunkt.

För att statistiken ska vara tillförlitlig och jämförbar mellan olika läsår måste gymnasieskolan tillse att:

1. registrering av avbrott för ett visst läsår måste ha ett sista datum
2. avläsning av avbrott (statistik) ska sedan göras vid samma datum varje år (efter deadline)

Punkt 1 måste förankras hos gymnasieadministrationen och studie- och yrkesvägledare.

2.1.4.6 Genomlysning betyg F i examenskull

Genomlysning betyg F i examenskull tre år

Elever utan examen och studiebevis under 2500 p: Var finns F:en? 2017-2019		
Enstaka kurs	Antal elever	Andel av totalt antal elever utan examen eller under 2500 p
Svenska 3/svenska som andraspråk 3	26	31,3 %
Gymnasiearbete	23	27,7 %
Religionskunskap 1	20	22,9 %
Per ämneskluster	Antal elever	Andel av totalt antal elever utan examen eller under 2500 p
Naturorienterande ämnen (biologi, fysik, kemi, naturvetenskap, teknik)	26	31,3%
Matematik (oavsett kurs)*	25	30,1 %
Språk (engelska, moderna språk)	19	22,8%

Eleverna som har F i ovan nämnda kurser har i de flesta fall F i flera kurser. Det är alltså inte så att examen har uteblivit på grund av F-betyg i just dessa kurser. Dessutom är antalet individer i underlaget relativt litet (83 elever under tre års tid), varför en får vara försiktig i att dra slutsatser. Denna statistik är därmed bara en **svag indikation** på vilka kurser elever har svårare att klara.

Svenska 3 är obligatorisk kurs på högskoleförberedande program. Religionskunskap läses visserligen av alla elever, men av 20 elever med F i Religionskunskap återfinns 16 på högskoleförberedande program. Elever på högskoleförberedande programmen är även

betydligt fler än yrkesprogrammets när det gäller F i gymnasiearbetet.

Detta kan förstås förklaras av att det är fler elever som går på högskoleförberedande program (72 procent av elevkullen 2017-19). Dessutom visar F bland yrkesprogrammets elever en betydligt spretigare profil. Ingen enskild kurs på yrkesförberedande program har till exempel fler än 10 F-betyg i denna genomlysning.

Skillnaderna mellan flickor och pojkar är små. Svenska 3, Religionskunskap 1 och Gymnasiearbete är till exempel både för både flickor och pojkar i den undersökta gruppen de vanligaste enskilda kurserna att ha F i.

Eftersom nästan lika många flickor (40) som pojkar (43) ingår i gruppen kan jämförelser mellan kön göras genom att se till antalet F-betyg grupperade per ämnesområden. I princip lika många pojkar (9) som flickor (10) i den undersökta gruppen har F i språkämnerna (engelska, moderna språk). Något fler pojkar än flickor har F i någon av matematikkurserna, 15 pojkar att jämföra med 10 flickor. För de naturvetenskapliga ämnena (Biologi, Fysik, Kemi, Naturvetenskap och Kemi) noteras 16 F bland pojkarna och 10 F bland flickorna.

Varje enhet har gjort motsvarande genomlysning på programnivå. På majoriteten av programmen finns inga återkommande mönster över de tre senaste åren. Orsaker till ej avslutade studier finns på individnivå och handlar oftast om mående, motivation och frånvaroproblematik. På program där mönster rapporteras beskriver rektor olika åtgärder som vidtagits, ex utökad undervisningstid i matematik.

En viss oro finns för elever med så kallad "dispensengelska", vilket innebär att elever får påbörja nationellt program även om grundskolebetyg i engelska saknas. Tanken är att eleven ska läsa ikapp och klara minst en kurs i engelska, vilket är krav för gymnasieexamen. Dessa elever dyker inte upp i denna genomlysning eftersom de får studiebevis om minst 2500 poäng (men alltså inte examen - vilket försämrar anställningsbarhet).

Att gymnasiearbete är en av de vanligaste kurserna med F bland elever som inte lyckas med studierna bör tas på största allvar. Detta eftersom den kursen ska vara ett kvitto på att elever är förberedd för arbetsmarknad (yrkesprogram) samt vidare studier (högskoleförberedande program). Det finns dock ingen överrepresentation av något enskilt program vad gäller F i gymnasiearbetet, de flesta program har erfarenhet av problemet.

2.1.5 Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolebevis

Gymnasiesärskolabeviset	Flickor	Pojkar	Totalt
Antal elever på det nationella programmet som fullföljt ett program om 2500 poäng (totalt antal elever anges inom parentes)	*	*	5

Gymnasiesärskolabeviset	Flickor	Pojkar	Totalt
Antal elever som på det nationella programmet haft minst 22 veckor APL (totalt antal elever anges inom parentes)	*	*	3
Antal elever på det individuella programmet som fullföljt ett program om 3600 poäng (totalt antal elever anges inom parentes)	*	*	2
Antal elever som på det individuella programmet i sitt gymnasiesärskolevis uppvisar samtliga 6 ämnesområden (totalt antal elever anges inom parentes)	*	*	2
Antal elever som på det individuella programmet läser minst en kurs från nationellt programs kursutbud (totalt antal elever anges inom parentes)	*	*	2

Årets avgångselever var totalt sju från alla program.

Eleverna på Individuella programmet uppnådde målen i sina studieplaner och poäng. Alla elever erbjöds arbete inom den dagliga sysselsättningen via socialförvaltningen. Eleverna hade under år 3 och 4 haft praktik på olika dagliga verksamheter via socialförvaltningen. Gymnasiesärskolan har ett väl upparbetat samarbete och rutiner mellan skolan och socialförvaltningen.

Eleverna som lämnade de nationella programmen har fullföljt sina kurser samt haft APL 22 veckor. Eleverna skrevs in och fick en kontaktperson på arbetsförmedlingen under sista terminen i år 4. Gymnasiesärskolan har en god samverkan mellan skolan och arbetsförmedlingen som betyder att eleverna gavs möjlighet att fortsätta sin sysselsättning på de APL-platserna som de haft under studierna.

Alla elever fick Gymnasiesärskolebeviset.

Skillnad mellan nationellt respektive individuellt program är stort på grund av elevernas utvecklingsnivå. Antalet elever är för få för att analysera resultatet baserat på kön.

Individuell studieplan gymnasiesärskolan

Antal elever som uppfyllt studieplanens mål (totalt antal elever anges inom parentes)	Flickor	Pojkar	Totalt
Åk 1	*	*	12
Åk 2	*	*	11
Åk 3	*	*	5
Åk 4	*	*	7

Alla elever uppfyllde sina studieplaner

Eftersom eleverna har fyra år på sig att genomföra sin gymnasieutbildning ser de individuella studieplanerna olika ut utifrån enskildas elevers behov inom respektive program. Lärarna utformar studieplanerna tillsammans med eleven. Måluppfyllelsen är hög, eftersom studieplanen är anpassad efter elevens studieförmåga och flexibilitet. På grund av

få antal elever görs ingen uppdelning per kön.

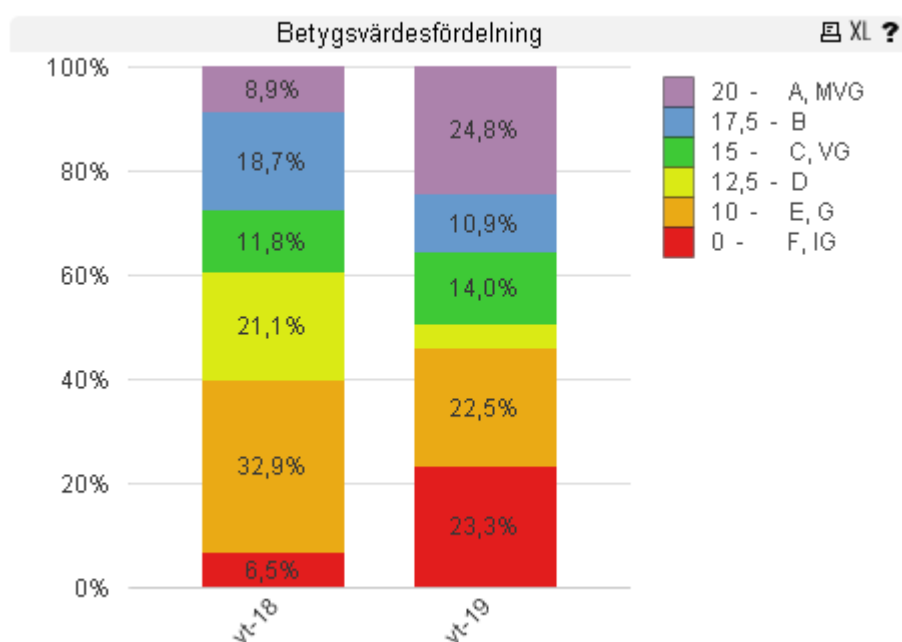
Avbrott gymnasiesärskola

Antalet avbrott understiger tio. Med tanke på elevers integritet röjs ej antalet.

2.1.6 Modersmål

Antal flickor	Antal pojkar	Antal totalt	Andel flickor (A-E)	Andel pojkar (A-E)	Andel totalt (A-E)
*	*	27	100	44	63

Andelen elever med betyget A-E i kursen modersmål har sjunkit kraftigt jämfört med föregående års 93 procent. Dock ser betygsfördelningen annorlunda ut. Det är för 2018-19 en högre andel elever som får de tre högsta betygen A-B-C, se illustration nedan. Resultaten bör diskuteras och analyseras av Flerspråkscentrum, vilka organiserar modersmålslärarna.

Det är fler elever som sökt modersmål, jämfört med de 27 som fick undervisning. 24 elever fick inte undervisning.

- Språk där undervisning getts: arabiska, dari, ryska, persiska, finska och meänkieli.
- Språk där det funnits tillräckligt många elever, men där lärare saknas: tigrinja.
- Språk där undervisning inte kunnat erbjudas på grund av för få sökande elever: somaliska, franska, thailändska, urdu, spanska, polska, engelska.
- Språk där undervisning inte kunnat erbjudas på grund av för få elever och avsaknad av lärare: kinyarwanda och albanska.

Elever som har fått undervisning i modersmål har haft ämnet/kursen på sitt personliga schema. Lektionerna har legat på måndag och onsdag eftermiddagar, utanför övrig lektionstid, vilket innebär att eleverna fått sin garanterade undervisningstid i alla de kurser eleven läser.

2.2 Subjektiva resultat

2.2.1 Skolinspektionsanmälningar

Under läsåret gjordes en anmälan till Skolinspektionen. Anmälan hanterades dock som klagomål och Skolinspektionen begärde inte någon redovisning i ärendet. Klagomålet gällde en lärares bemötande.

2.2.2 Skolinspektionens enkät elev gymnasieskola år 2/Skolenkät

Skolenkät elever gymnasieskola

Fråga	Luleå gymnasieskola
Frågeområde 2: Stimulans	5,3
<i>Skolarbetet är intressant</i>	5,7
<i>Skolarbetet är roligt</i>	4,9
<i>Skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer</i>	5,3
Frågeområde 3: Tillit till elevernas förmåga	7,6
<i>Mina lärare får mig att tro på mig själv i skolarbetet</i>	6,1
<i>Mina lärare förväntar mig att jag ska göra mitt bästa</i>	8,2
<i>Jag kan nå kunskapskraven i skolan om jag försöker</i>	8,5
Frågeområde 4: Anpassning efter elevernas förutsättningar	7,2
<i>Jag kan få extraundervisning om jag skulle behöva det</i>	7,5
<i>Mina lärare hjälper mig i skolarbetet när jag behöver det</i>	7,6
<i>Skolarbetet är för svårt för mig</i>	6,6
Frågeområde 7: Grundläggande värden i undervisningen	6,5
<i>I min skola pratar vi om mänskliga rättigheter</i>	6,7
<i>I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen</i>	6,6
<i>I min skola får jag öva på att göra etiska ställningstaganden</i>	6,0
Frågeområde 8: Grundläggande värden på skolan	7,9
<i>Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar</i>	8,2

Fråga	Luleå gymnasieskola
<i>I min skola respekterar vi varandras olikheter</i>	8,0
<i>3 I min skola respekterar elever och lärare varandra</i>	7,7
Frågeområde 9: Delaktighet och inflytande	6,1
<i>Vi elever har inflytande över undervisningens innehåll</i>	5,9
<i>På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter</i>	6,2
<i>I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö</i>	6,3
Frågeområde 11: Studiero	6,0
<i>Jag har studiero på lektionerna</i>	6,5
<i>På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet</i>	4,9
<i>Mina lärare ser till att det är studiero på lektionerna</i>	6,5
Frågeområde 12: Trygghet	8,6
<i>I min skola finns det elever som jag är rädd för</i>	8,7
<i>I min skola finns det personal som jag är rädd för</i>	8,7
<i>Jag känner mig trygg i skolan</i>	8,5
Frågeområde 14: Elevehälsa	7,1
<i>Elevehälsogruppen i min skola frågar oss elever om hur vi upplever vår skolorchivssituation (exempelvis genom samtal med oss eller genom enkät/frågeformulär).</i>	5,4
<i>Jag kan gå och prata med skolsköterskan eller kuratorn/skolpsykolog om vad jag vill, det måste inte ha hänt något allvarligt.</i>	7,8
<i>På min skola är det OK att lämna lektionen om man känner ett behov av att träffa skolsköterskan eller kuratorn</i>	8,1
Frågeområde 15; Studie och yrkesvägledning	7,6
<i>Jag kan träffa Studie- och yrkesvägledaren på min skola enskilt om jag behöver prata om studieval på skolan, framtida val av studier, eller få information om arbetsmarknad</i>	8,4
<i>Studie- och yrkesvägledaren har träffat oss elever i klass eller mindre grupper för att informera om vilka studieval vi kan göra i skolan, framtida val av studier och information om arbetsmarknad</i>	7,9
<i>Vi har tillsammans med lärarna i olika ämnen arbetat med frågor kring arbetsliv och framtidsval</i>	6,4

Detta års enkät har genomförts i egen regi, men är en replika av den enkät som Skolinspektionen gör vartannat år. 610 elever i årskurs 2 har besvarat enkäten, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 79,3 procent. Svarsfrekvensen är lägre än föregående års 82 procent. Bortfallet kommer sig åtminstone delvis av att ett nationellt program (HV) samt

Introduktionsprogrammet Språkintröduktion och IM-Örnen inte genomförde enkäten.

Förändringarna jämfört med föregående års enkät för hela skolan är **relativt små** och kan kort sammanfattas per frågeområde enligt nedan:

Områden	Resultat	2018	2019	Differens
Stimulans	Samma	5,3	5,3	0
Tillit till elevernas förmåga	Samma	7,6	7,6	0
Anpassning efter elevernas förutsättningar	Bättre	6,9	7,2	0,3
Grundläggande värden i undervisningen	Bättre	5,8	6,5	0,7
Grundläggande värden på skolan	Bättre	7,1	7,9	0,8
Delaktighet och inflytande	Bättre	5,3	6,1	0,8
Studiero	Bättre	5,7	6	0,3
Trygghet	Bättre	8,4	8,6	0,2
Elevhälsa	Sämre	7,2	7,1	-0,1

Glädjande är att området delaktighet är ett av de områden som uppvisar störst ökning (om än en liten ökning) då föregående års resultat var sämre än riket. Det enda området med ett sämre resultat jämfört med föregående år är Elevhälsa, men det är å andra sidan en extremt liten förändring.

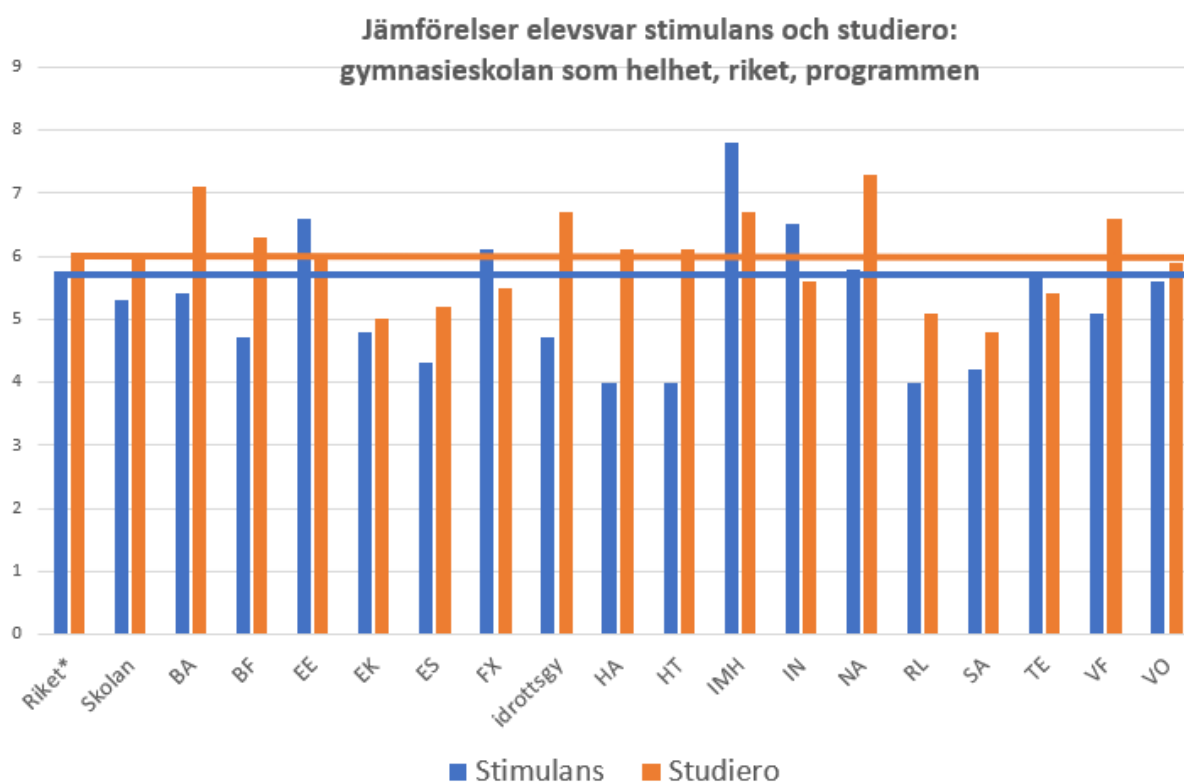
Från enskilda program rapporteras för majoriteten liknande små svängningar i resultatet.

Det är för skolan totalt sett generellt liten skillnad mellan flickor och pojkars svar. Pojkar verkar något mer nöjda med skolvardagen eftersom resultatet är något högre än flickor på samtliga frågeområden. Dock är det tjejerna mer villiga att rekommendera skolan, flickornas indexvärde för den frågan är 7,81, medan pojkarnas är 7,7.

De flesta program anser att studiero eller stimulans eller båda dessa områden i kombination är utvecklingsområden. Det är också de två indexområden som får sämst resultat för skolan som helhet, varför dessa två valts ut för djupare analys.

Studiero och stimulans - fördjupad bild

Nedan en jämförelse mellan program, skolan som helhet samt riket. Programmen HV, och Introduktionsprogrammets varianter Språkintröduktion och Örnen saknar inrapporterade data. För IM Kungsfågeln och programmet HU understiger antalet svar tio, varför dessa inte tas med i redovisningen.

Skolan som helhet har samma resultat som riket vad gäller studiero, medan resultatet är sämre för området stimulans. Tre program har bättre resultat än riket för båda frågeområdena: Naturvetenskapsprogrammet, Introduktionsprogrammet Hackspetten samt El- och energiprogrammet. Tre program har sämre resultat än riket i båda frågeområdena: Ekonomiprogrammet, Estetiska programmet, Restaurang- och livsmedelsprogrammet samt Vård- och omsorgsprogrammet. Övriga program har minst ett område där resultatet är sämre än riket.

Framgångsfaktorer på de program som har goda resultat (bättre än riket) för ett eller två av områdena:

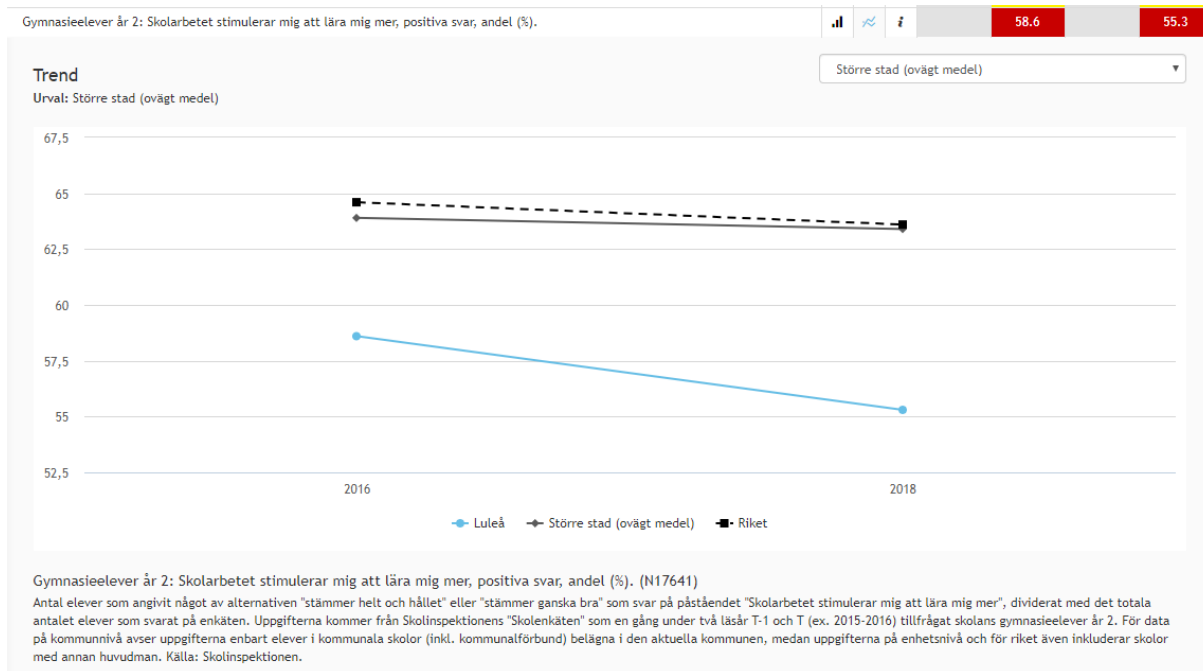
- **Relationsskapande.** På IM-Hackspetten menar personalen att eleverna känner sig mer sedda och bekräftade än i tidigare skolgång. Lärarna jobbar hårt för att bygga upp relationer och tillit till varje enskild elev.
- **Systematisk elevuppföljning.** På flera av gymnasieskolans program lyfter man fram mentorskapet och kontinuerliga elevuppföljningar. Detta skapar en trygghet hos eleverna.
- **Elevers egen motivation.** Från NA som har goda resultat både vad gäller studiero och stimulans rapporteras elevers egen (höga) motivation till studier som en förklaring.

Försvårande faktorer på de program där resultaten är sämre än riket för ett eller två av områdena:

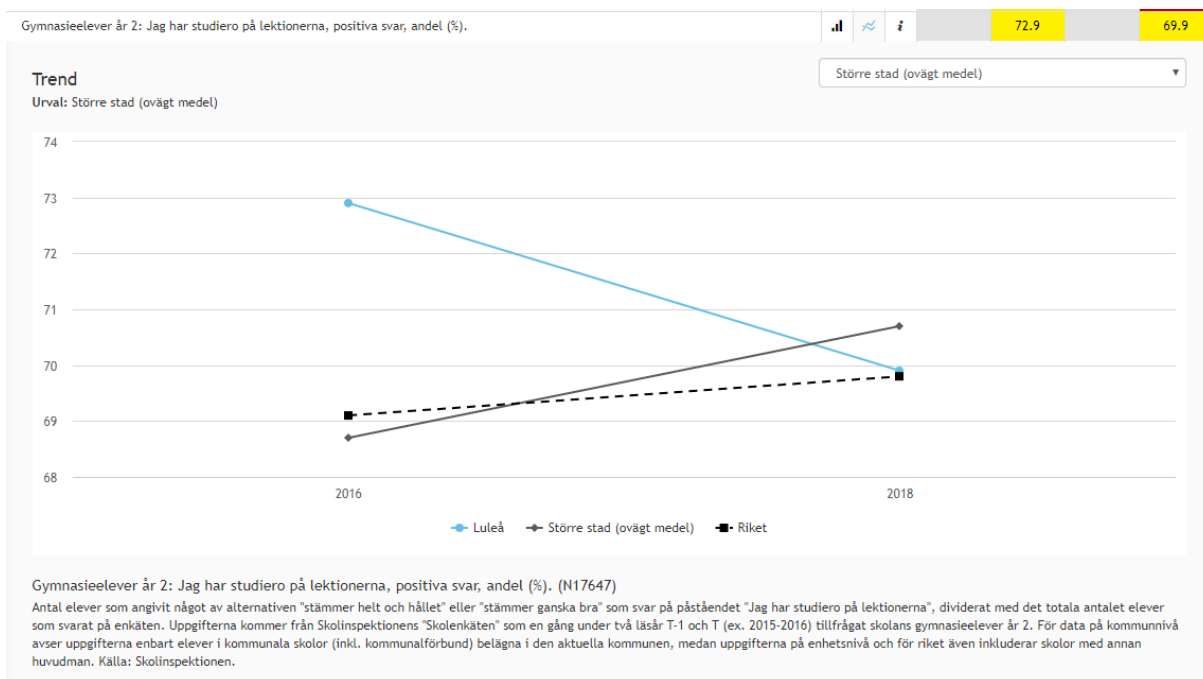
- **Inte tillräckligt höga förväntningar.** På RL konstateras att lärare måste ha höga förväntningar på eleverna. Elevsvar på detta program visar samtidigt att flertalet inte tycker att skolan är svår för dem. Hypotesen blir att kraven kan höjas så att eleverna försöker prestera bättre och känner att deras studier stimulerar.
- **Utbildningens (och klassrummens) utformning.** I djupintervjuer på VF framkommer att eleverna upplever att de i skolan inte får träna på alla moment de tycker att de behöver och att utrustning ibland saknas eller är gammal. På TE analyserar man klassrummens utformning och möblering som möjlig negativ faktor där för stora grupper sitter med varandra. Åtgärder skulle kunna vara att separera bänkar till två-och-två, introducera fasta sittplatser.
- **Grupprocesser.** Eleverna upplever främst att det är andra elever som stör studieron, exempelvis på programmet EK. Programmet VF kopplar samman detta med samläsning med annan klass (nödvändigt för att hålla budget).
- **Elevers *bristande egna motivation.*** Idrottsprogrammen lyfter det faktum att eleverna främst satsar på sin idrott (och där är högst motiverade) Eleverna skulle dock kanske inte valt det program de nu går om det inte vore för att det möjliggjorde elitsatsning (Idrottsutbildningarna är knutna till vissa program).
- **Elevers delaktighet.** TE lyfter vikten av att jobba med elevers attityder till studiero och ska lyfta frågan i klass- och elevråd. "Det är en attitydfråga som kräver elevernas demokratiska delaktighet".

Luleå visar vidare en negativ utveckling jämfört med riket om man går till SKL:s databas Kolada. I Kolada sammanförs två uppsättningar av Skolinspektionens elevenkäter (ex. 2015-16 samt 2017-18). Det betyder att vi kan jämföra oss med alla andra kommunala huvudmän i riket, i Skolinspektionens material jämförs bara deltagande skolor ett visst år.

Andelen elever med positiva svar "stämmer helt och hållet", "stämmer ganska bra" när det gäller Stimulans har sjunkit de fyra senaste åren och placerar Luleå gymnasieskola bland de 25 procenten med sämst resultat i riket när det gäller Stimulans.

Vad gäller studiero på lektionerna ligger Luleå gymnasieskolans resultat bland 75 procent i riket (gult värde), Noterbart är dock att övriga Sverige, samt jämförbara kommuner, förbättrat sitt värde, när Luleås istället sjunker och går från bättre än riket till sämre än riket.

Vt 2020 deltar Luleå i Skolinspektionens enkät på nytt och trenden kommer förstås fortsatt att bevakas. Därtill bör Luleå gymnasieskola göra en ordentlig omvärldsspaning: Vad gör de skolor som lyckas öka studiero?

Elevers bild av anpassningar

Ytterligare ett område att djupare analysera är frågeområde 4 (anpassning efter mina behov). Detta eftersom gymnasiechef efterfrågat genomlysning och förbättringsarbete kring extra anpassningar för att nå målsättningen Ökad genomströmning. För skolan som helhet ses en liten förbättring i resultat med ett ökat indexvärde om 0,3.

- 58,5 procent av flickorna och 76,6 procent av pojkarna svarar stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra på påståendet "Jag kan få extraundervisning om jag behöver det",
- 81,1 procent av flickorna och 88,7 procent av pojkarna svarar stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra på påståendet "Mina lärare hjälper mig i skolarbetet när jag behöver det".
- 23,2 procent av flickorna och 28,2 procent av pojkarna svarar stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra på påståendet "Skolarbetet är för svårt för mig".

Något större andel av pojkarna, jämfört med flickorna tycker alltså att skolarbetet är för svårt, men å andra sidan är det en större andel av pojkarna som anser att de får både hjälp av lärarna samt extraundervisning om de behöver det.

En invändning när resultatet ska tolkas är frågornas formulering eftersom de inte överensstämmer med definitionen av extra anpassningar, så som de presenteras exempelvis hos [Skolverket](#). Rektors samlade professionella bedömning är dock att extra anpassningar görs för elever som behöver det. Flera enheter har även under läsåret 2018-19 tagit hjälp av specialpedagog för att sprida kunskap om extra anpassningar till personal.

2.2.3 Skolenkät gymnasiesärskola

Skolenkät elever gymnasiesärskola

Fråga	Medelvärde NP	F.g år NP	Medelvärde IP	F.g år IP
Kunskaper och lärande	2,96	3,28	3,67	3,21
<i>Jag tycker att skolarbetet är roligt</i>	2,75	3,25	3,31	3,27
<i>Mina lärare säger till mig att tänka på vad jag hör och läser</i>	2,88	3,05	3,88	3,18
<i>Jag vet hur jag kan få extra stöd och läxhjälp när jag behöver det</i>	3,25	3,5	3,81	3,18
Bedömning och betyg	2,92	3,5	iu	3,27
<i>Jag vet vad som krävs i olika kurser och vilka betyg som finns</i>	3,13	3,25	3	iu
<i>Jag kan prata med mina lärare om hur jag ska kunna få bättre betyg</i>	2,53	3,58	iu	iu

Fråga	Medelvärde NP	F.g år NP	Medelvärde IP	F.g år IP
<i>Jag får ofta, efter olika skolarbeten, veta av läraren hur jag kan göra arbetet bättre</i>	3,13	3,67	iu	3,27
Normer och värden	2,92	3,5	3,27	3,5
<i>Jag har varit med och pratat om mänskliga rättigheter i skolan</i>	3,75	3,33	3,56	iu
<i>I skolan har jag fått träna och tänka på om vad som kan vara rätt eller fel</i>	2,38	3,25	3,88	
<i>Jag tycker att min skola arbetar för att det inte ska finnas kränkande behandling</i>	2,63	3,58	3,81	
Likabehandling och respekt	3,44	3,71	3,63	3,23
<i>Jag tycker att vi i vår skola respekterar att vi är olika</i>	3,38	3,98	3,81	3,27
<i>Jag blir respekterad som jag är av elever och skolpersonal</i>	3,5	3,5	3,44	
Studiero och trygghet	3,17	3,92	3,81	3,18
<i>Jag följer de ordningsregler som finns på skolan</i>	3,25	3,5	3,81	3,61
<i>Jag har studiero på lektionerna</i>	2,75	3,92	3,63	3,45
<i>Jag känner mig trygg i skolan</i>	3,5	4	4	3,36
Delaktighet och inflytande	3	3,75	3,53	4
<i>Jag känner att jag kan prata med rektor på mitt program.</i>	3	4	4	3,64
<i>I min klass finns en bra mentorstid</i>	3,13	3,53	4	3,53
<i>I min skola finns ett bra elevråd</i>	2,88	3,42	3,06	3,27
Studie och yrkesvägledning	2,96	3,92	2,41	4
<i>Jag känner att jag kan prata med SYV (Carina)</i>	3,13	3,25	2,81	3,05
<i>Jag vet vad jag vill göra när jag slutar gymnasiesärskolan</i>	2,88	3,47	2	3,18
<i>Jag vet vad som krävs för att kunna få ett arbete när jag slutar gymnasiesärskolan</i>	2,88	3,83	iu	2,91
Elevhälsa	3,04	3	2,94	2,73
<i>Jag känner att jag kan prata med elevhälsan (skolsköterska, kurator, skolpsykolog)</i>	3	3,58	3,44	2,91
<i>Jag vet hur jag kan få kontakt med elevhälsan om jag behöver det</i>	3,13	3,42	2,44	2,55
<i>Jag kan prata med elevhälsan om vad jag vill</i>	3	3,5		3,82
Läsning	2,42	3,08	4	3,82
<i>Jag läser minst en bok per termin</i>	2	3,67		
<i>Arbetet med böcker i skolan gör att jag vill läsa mer</i>	2,5	3,47		
<i>Vi pratar om böcker vi läst i skolan</i>	2,75	3,33	4	

Fråga	Medelvärde NP	F.g år NP	Medelvärde IP	F.g år IP
Digital teknik	2,92	3,33	3,73	3,03
<i>Jag har blivit bättre på att använda datorn i skolan</i>	2,75	3,75	3,5	3,27
<i>De flesta av mina lärare använder datorn på lektionen</i>	3	3,44	3,88	2,91
<i>Datorn har hjälpt mig att bli bra i skolan</i>	3	3,42	3,81	2,91
APL	3,2	3,58		
<i>Jag har fått bra information om arbetsplatsen och om vad APL är</i>	2,6	3,33		
<i>Jag tycker att min APL-handledare på arbetsplatsen har hjälpt mig i mitt lärande</i>	3	3,17		
<i>Jag har lärt mig mycket under min APL</i>	4	3,33		
Övrigt	2,92	3,08	2,92	2,91
<i>Vi pratar om sex- och samlevnadsfrågor i skolan</i>	2,63	3,08	2,88	3
<i>Vi pratar om riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger i skolan</i>	3,25	3,36	2,75	2,36
<i>. Vi pratar om miljöfrågor i skolan</i>	2,88	3,42	3,13	3,36

Alla elever som har tillräcklig kognitiv förmåga svarar på skolenkäten. Några elever har personliga assistenter som stöttar dem när enkäten ska fyllas i. Förra läsåret besvarade Individuella programmet inte skolenkäten digitalt. Därför blir det svårt att jämföra svaren vad gäller skillnader mellan årets och föregående års resultat.

Resultatet för nationella programmet visar på skillnader jämfört med föregående års resultat. Dock är tillförlitligheten inte tillräckligt eftersom ett program inte svarat på skolenkäten.

Det är även vanskligt att analysera skillnader mellan könen eftersom elevantalet är lågt och pojkar är i flertal.

Med reservation för tillförlitligheten i materialet (se ovan) ses vad gäller elevernas svar på om de själva blivit bättre på att använda digitala teknik en ökning. Detta beror troligen på att lärarna har börjat använda IT-teknik mer i sin undervisning. Alla lärare har genomfört skolverkets digitala modul under läsåret. Båda nationella programmen har även kursen Digital kompetens på schemat.

Ett annat område med gott resultat är områdena likabehandling och studiero. Lärarna och elevhälsan lägger stor vikt vid värdegrundsarbetet, vilket gymnasiesärskolan ser effekten av.

2.2.4 Uppföljning APL gymnasieskolan

Uppföljning APL	Luleå gymnasieskola totalt	
Nedan anges medelvärdet för frågeområdet	Medelvärde Elever	Medelvärde handledare
Planering	2,89	3,34
Genomförande	3,13	3,37
Bedömning och uppföljning	3,14	3,44
Skolan och branschens samverkan	2,5	3,17

Svarsfrekvensen är dålig. Totalt för hela gymnasieskola har 138 elever besvarat enkäten, vilket till och med är *färre* elever än föregående år (177). En uppskattning är att antalet borde vara kring åtminstone 300, vilket lite drygt är antalet elever på yrkesprogrammets åk 2 och åk 3 (en del yrkesprogram har APL även/redan i åk 1, så detta antal är därtill lågt räknat). Handledarnas svar uppgår till endast 71 personer (85 föregående år).

Med hänsyn till bristande svarsfrekvens för gymnasiet som helhet har analyser av APL:s kvalitet utifrån enbart enkätundersökningen egentligen låg relevans. Insatser för att öka svarsfrekvensen läsåret 2018-19 gjordes baserat på föregående års resultat. Instruktioner om enkätens genomförande spreds till förstelärare i yrkesämnen. De leder i sin tur nätverk av andra yrkeslärare från skolans samtliga program. Länk till APL-enkät spreds via Teams. Alla rektorer fick också information om APL-enkätens utförande vid skolstart. **Varför svaren ändå uteblir vet bara rektor och detta måste diskuteras under läsåret 2019-20.** .

Det som ändå kan ses i materialet är att handledarna är mer nöjda än elever med APL på samtliga områden. Störst är differensen för de frågor som berör skolans och branschens samverkan, vilket inte är anmärkningsvärt eftersom elever troligen inte har lika stor insikt i samverkan som en av de ansvariga parterna. Resultaten är detsamma som föregående år. Flera av rektorerna skriver i egna analyser av resultatet att insatser ska göras för att öka elevernas kännedom (och deltagande) i branschsamverkan.

Det är vidare positivt att bedömning och uppföljning, liksom förra året, är den del av APL som får högst skattning av såväl elever som handledare, med tanke på att det är inom detta område som vi tidigare sett potential för utveckling. Dock ses här en negativ utveckling när det gäller andelen positiva svar. 72,9 procent håller helt eller till stor del med om att de förstår hur de blir bedömda (81,9 procent 2018). 79 procent håller till stor del eller helt med om att de aktivt deltagit i trepartsamtal med både handledare och yrkeslärare (86,4 procent 2018). Årets resultat är dock fortfarande bättre än år 2017, första året med nuvarande enkät.

I enkäten har elev möjlighet att lämna förbättringsförslag och en enkel innehållsanalys av de 91 svaren visar på följande återkommande teman:

1. **Elever vill ha teori och/eller öva på de arbetsuppgifter som ska utföras på APL.** (13 svar) "Man vill lära sig lite innan, typ läsa i böcker. Istället för att komma dit första

dagen utan kunskap."

2. **Elever vill besöka arbetsplatser och träffa handledaren innan** (10 svar) "Få börja terminen med ett djupare besök på företagen, se till att eleverna vet vad som innebär med lärlingsutbildning." eller "med ansvarig lärare och handledare gå en rundvandring och ge information vad eleven ska göra, vad eleven ska lära sig och vad eleven ska göra för att nå de mål eleven vill nå"
3. **Elever vill få en "sann" bild av APL och dess koppling till kommande arbetsliv** (9 svar) "Förklara hur arbetslivet är och att det kommer att bli en stor förändring från skolbänken" eller "Inte bara berätta allt positivt, utan även sämre saker man kan utsättas för".

2.2.5 Uppföljning APL gymnasiesärskolan

Uppföljning APL	
Nedan anges medelvärdet för frågeområdet	Medelvärde Elever
Planering	2,93
Genomförande	3,55
Bedömning och uppföljning	3,2

Eleverna som går Nationellt program ska ha 22 veckors APL kopplat till deras kurser. Studie- och yrkesvägledare samverkar med elever, mentorer och vårdnadshavarna samt företagare i Luleå kommun om att hitta APL-platser till eleverna. Gymnasiesärskolan har även platser att tillgå inom kommunens skolkök och Arbetsmarknadsförvaltningen. Många av eleverna har behov av stöd/handledare vid praktik och APL, vilket kunnat ordnas.

De flesta handledarna har inte svarat på enkäten eftersom de upplever tidsbrist, varför resultat saknas. Upplevelsen från skolans lärare är dock att gymnasiesärskola lyckats hitta handledare som förstår personkretsen. Handledarna har även ett nära samarbete med yrkeslärarna. Utifrån elevsvar kan ses att de upplever att de får bra information om APL-platsen och vad det innebär att vara på APL. De känner också att de lär sig mycket under APL-tiden.

2.2.6 Elevhälsosamtal årskurs 1 gymnasieskolan

Andel elever som alltid eller ofta:	Antal flickor	Andel flickor	Antal pojkar	Andel pojkar	Antal Totalt	Andel total
Jag känner mig stressad över skolarbetet (betyder pressad, jäktad, hinner inte med).	120	34,4%	48	14,8%	168	24,9%

Andel elever som alltid eller ofta:	Antal flickor	Andel flickor	Antal pojkar	Andel pojkar	Antal Totalt	Andel total
Jag trivs i skolan.	311	89,1%	298	91,7%	609	90,4 %
Jag har arbetsro på lektionerna.	2631	74,8%	263	80,9%	524	77,7 %

72,8 procent av elever i åk 1 har deltagit i hälsosamtalen, vilket är lägre svarsfrekvens än föregående års 78 procent.

Jämfört med föregående år är det i år en lägre andel elever som alltid eller ofta upplever stress över skolarbetet. Stressnivån är också lägre än 2017. Noterbart är vidare att andelen flickor som känner stress minskar mer än andelen pojkar, drygt tio procentenheter färre upplever sig alltid eller ofta stressade. Minskningen för pojkar är 7,5 procentenheter. Andelen flickor med upplevd stress är dock fortfarande betydligt större än andelen pojkar.

En större andel elever upplever att de har studiero, 77,7 procent jämfört med 76,5 procent 2018. Flickornas studiero har ökat något mer än pojkarnas. Resultatet är i samklang med Skolinspektionens enkät (vilken besvaras av åk 2-elever) där vi också ser en svag ökning - men fortfarande har ett sämre resultat än riket (se tidigare avsnitt).

Stressnivåerna och studieron rör sig alltså åt rätt håll, dessvärre minskar trivseln, från föregående års 93,3 procent till årets 90,4 procent som uppger sig trivas mycket bra eller bra. Pojkarna verkar trivas något bättre än flickorna. Även om upplevd trivsel minskar är den fortsatt mycket hög. Det är bara totalt åtta individer (av 674 personer) som trivs dåligt eller mycket dåligt.

2.3 Observerade resultat

Under läsåret 2018-19 har gymnasieskolan fyra uppföljningar att redovisa, utöver det material som ingår i den årliga kvalitetsrapporten.

1. **Uppföljning av satsningen Klasstid.** Klasstid är en metodhandledning som utvecklats med stöd av Skolverket. Den innehåller studie- och hälsofrämjande insatser som mentor ska utföra tillsammans med elever i samverkan med Elevhälsa och studie- och yrkesvägledning. Alla program har implementerat Klasstid på schemalagd mentorstid och rektorskollektivet har beslutat att stå fast vid satsningen under tre läsår. Uppföljnings syfte var att undersöka genomslaget efter två läsår, samt ta fasta på förbättringsförslag inför beslut om eventuell fortsättning efter avslutande 2019-2020.
2. **Utvärdering av lärares deltagande i Skolverkets digitala lärmoduler.** Under läsåret har digitalisering av undervisningen varit ett prioriterat område. För att bota i forskning och beprövad erfarenhet har alla ämnesnätverk ledda av förstelärare genomfört Skolverkets digitala lärmoduler. Matematiklärarna jobbade motsvarande med programmering. Uppföljningens syfte var att undersöka om satsningen gett effekt i kollegiet och klassrummet.

3. **Uppföljning av resultat i kursgruppsenkäter avseende lärares användning av digitala verktyg.** Rektorer på gymnasieskolan genomför varje år kursgruppsenkäter. Syftet är att lärare ska kunna utvärdera den egna undervisningen. Detta år efterfrågar huvudmannen resultatet på frågor om användning av digitala verktyg. Syftet med uppföljningen var att få en bild av elevers uppfattning om lärares användning av digitala verktyg.
4. **Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning.** Luleå gymnasieskola besöktes under vårterminen 2019 av Skolinspektionen i en kvalitetsgranskning. Inspektionen gjorde intervjuer med tjänstepersoner på förvaltningen, verksamhetschef och rektorer. Dessutom granskades kvalitetsrapporter.

Uppföljning Klasstid:

Uppföljningen genomfördes i form av en enkät till mentorer och gruppintervjuer med elever utifrån gemensamt frågeformulär. Totalt intervjuades 60 elever från 12 program (ej alla 16 program på grund av avböjda intervjuer). 126 av 179 schemalagda mentorer valde att svara på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 70,3 procent.

Uppföljningen visar i korthet att genomförandet av Klasstid varierar mellan enheterna. Likvärdigheten är tämligen låg. Schemaläggning har betydelse, en sen position är inte gynnsam. Det finns vidare en korrelation mellan mentorerens uppfattning om materialets relevans och hur de sedan skattar elevers engagemang: Mentorer som anser att materialet är relevant har mer engagerade elever. Mentorer uppskattar vidare samverkan med elevhälsa, men uppföljningen tyder på att det ibland är (organisatoriskt) svårt att få till samverkan. Eleverna är enligt mentorer hyfsat aktiva men inte lika delaktiga eller engagerade. Enligt intervjuer *vill* eleverna påverka innehållet, men väldigt har fått veta hur upplägget ser ut. I uppföljningen lämnar både mentorer och elever avslutningsvis förslag på förbättringar/förändringar i materialet.

Den största utmaningen när en så pass stor satsning som Klasstid ska fungera är styrning och ledning: Det finns inga extraresurser för utveckling av konceptet. Det är därför nödvändigt att prioritera annorlunda för att personal ska kunna utföra uppdraget. Utifrån uppföljningen har ledningsgruppen enats om åtta åtgärder:

1. Gemensam linje – tydlig definition av främjande och förebyggande elevhälsa
2. Tydliga roller och förväntningar för yrkesgrupper (mentor)
3. Modell för samverkan ("bokningssystem")
4. Informationsinsats: lärare, elever, externa
5. Material tillgängligt för eleverna
6. Fortsatt utveckling efter elevers och lärares förslag – prioriteras!
7. Gynnsamma schemapositioner

8.Försöka anlita forskare för större utvärdering

Utvärdering av digitala lärmoduler:

Utvärderingen genomfördes i form av en digital enkät riktad till medlemmar av ämnesnätverk. 117 lärare har svarat på enkäten. Det motsvarar 81 procent av medlemmarna i ämnesnätverken. Resultatet har diskuterats i ledningsgrupp och med förstelärare.

- **Genomförande:** En klar majoritet (70 procent) av de svarande anser att arbetet med digitala moduler har löpt på som planerat (de svarar instämmer helt eller till stor del).
- **Genomslag:** En svag majoritet av de svarande instämmer endast till viss del eller inte alls (56 procent) om att arbetet lett till att de provat digitala verktyg/arbetsformer i sin undervisningen. Samtidigt anger 27 procent att de instämmer helt. En slutsats är att genomslaget (att lärare provar metoder/verktyg i sin undervisning) varierar.
- **Upplevd relevans:** Majoriteten av de svarande instämmer endast till viss del eller inte alls (sammantaget 61 procent) om att verktyg/metoder som presenterats förstärker undervisningen. 32 svarande instämde helt med att arbetet fått dem att prova verktyg/metoder i undervisningen (se tidigare Genomslag för materialet). Antalet svarande som menar att verktygen/arbetsformerna stärker undervisningen är dock hälften så många (16).

Sammanfattningsvis: De lärare som redan arbetar med digitala verktyg upplever inte materialet som kompletterande, möjligen bekräftande. Andra som inte kommit lika långt har fått mer ut av arbetet. Det finns en sund kritik till digitalisering som "generallösning". Vi vet ännu inte hur digitalisering påverkar elevernas resultat.

Uppföljningen har lett till nya frågeställningar för IT-råd, ledningsgrupp samt förstelärarnas nätverk:

1. Hur tar vi tillvara (och sprider) de goda metoder som provats?
2. Hur planerar och genomför huvudmannen kompetensutveckling som utgår från varje individ utan att tappa kollegial samverkan?
3. Hur kan didaktiska beslut, där man ibland väljer digitala medel, ibland andra beroende på vad som gagnar elevernas lärande, diskuteras vidare i ämneslagen?
4. • Hur kan vi (om alls) veta hur digitalisering påverkar elevers skolresultat?

Uppföljning lärares användning av digitala verktyg:

Majoriteten av programmen (8), samt gymnasiesärskolan, anger en ökning av elevers skattning av användandet av digitala verktyg i undervisningen. Fyra program noterar en minskning, medan tre program är osäkra. Två program har inte svarat på frågan.

De program som noterar en ökning anger kompetenshöjande insatser för lärarna som orsak. De program som noterar en minskning menar att jämförelser kan halta beroende på att det är olika kurser som utvärderats under olika år. Någon rektor menar också att tappet

beror på att både personal och lärare behöver mer tid för att lära sig allt det nya. Program som är osäkra på utfallet har haft problem vid utförandet av enkäten.

Rektorer har också fått bedöma lärarnas digitala, didaktiska kompetens. Vid elva av 16 gymnasieprogram rapporteras tillräckligt hög digital didaktisk kompetens. Utmaningar som lyfts är:

- Klyftan mellan vissa yrkesprogramms undervisning och samverkande branscher som kommit längre i digitaliseringen. Det vill säga att skolan behöver närma sig branschens nivå.
- Behov av tid och övning för de som inte kommit lika långt.

Åtgärder för att möta utmaningar kan vara:

- Fördjupad branschsamverkan, exempelvis möjlighet till kompetensutveckling tillsammans med samverkansföretag.
- Rektors styrning och ledning vad gäller exempelvis innehåll för programlagsträffar med utrymme för kollegialt utbyte där de kollegor som kommit längre lär andra. Läsåret 2019-20 har rektorer mer mötestid till förfogande med sina lärare, vilket möjliggör detta.

Resultat av Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning:

Skolinspektionen bedömde analys av studieresultat och trygghet samt huvudmannens kompensatoriska arbete. För båda de undersökta områden gjordes bedömningen att Luleå gymnasieskola uppfyller kvalitetskriterier i hög utsträckning. Det innebär att inspektionen inte lämnat över något utvecklingsområde.

Skolinspektionen skriver om analyser: "Huvudmannen skapar en god grund för utvecklingen av utbildningen genom att, tillsammans med rektorerna, göra djupgående analyser av elevernas studieresultat och resultat av arbetet med att skapa trygga miljöer. Analyserna innehåller relevanta förklaringar och belägg som relaterar till hur utbildningen genomförs och skolenheternas olika förutsättningar."

Angående kompensatoriskt uppdrag skriver man: "Huvudmannen genomför riktade kompensatoriska insatser och resursfördelningen baseras på en grundlig analys av skolenheternas olika förutsättningar och behov. Det finns ett tydligt samband mellan resursfördelningen, såväl ekonomisk som personell, och den likvärdighet i resultat som råder mellan skolenheterna. Vidare följer huvudmannen regelbundet upp sin resursfördelningsmodell för att säkerställa att de kompensatoriska åtgärderna leder till faktiska förbättringar av elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen."

3 Analys

3.1 Analys av resultaten och gymnasieskolans arbete

Jämförelser av studieresultat ur en rad aspekter har gjorts i den här rapporten. Trenden är positiv sett över de senaste läsåren.

- Genomsnittligt betygspoäng är högre än för riket och ligger stabilt de fem senaste åren
- Genomströmningen är ökande och högre än för riket totalt sett.
- Gymnasieskolans genomströmning närmar sig också det förväntade värdet sett till SKL:s modellberäknade värde.

I årets kvalitetsrapport finns en genomlysning av studieresultat bland elever som under de tre senaste åren inte fått examen samt har ett studiebevis med färre än 2500 poäng. Resultatet är tämligen spretigt (särskilt på yrkesprogram) vad gäller genomlysningens fråga: Var finns F:en?

Flest F i undersökningsgruppen fanns i Engelska 7, Religionskunskap 1 samt Gymnasiearbetet. Viss oro finns även för elever som läser dispensengelska och aldrig kommer upp i gymnasienivå. De kan visserligen ändå avsluta gymnasiestudierna (med studiebevis över 2500 poäng) men får ingen examen eftersom gymnasieengelska krävs. Detsamma gäller för elever utan gymnasiearbete. Examen är ett viktigt kvitto på att eleven är anställningsbar eller redo för högre studier. Gymnasieskolan borde därför på alla program jobba än mer intensivt för att alla ska klara gymnasiearbetet. När det gäller dispensengelskan har rutinerna stramats åt, efter erfarenhetsutbyte med Strömbackaskolan, Piteå.

Belägg för vikten av tidiga insatser

En iakttagelse är att de flesta F som finns i slutbetyget kommer från åk 3. Analysen är att F-betyg i åk 1 och åk 2 kan "repareras" under kommande läsår. En eftersläpningseffekt finns dock. En elev som inte klarat kurser ämnade för åk 1 kan få svårt att slutföra studier enligt studieplan. Hen ska hämta in missad kunskap samtidigt som nytt ska läras in och ofta krävs förkunskaper från föregående kurser. Att tidig elevuppföljning och stödinsatser är viktiga bekräftas härmed.

En rektor skriver vidare: "Vi är bra på att ta hand om de elever som vill ha hjälp och också tar emot den (...) att elever inte kommer på anvisade tider i studion är en stor utmaning att klara för oss." En annan beskriver elever som har **låg tillit till sin egen förmåga**, eller har svårt att prioritera det arbete som studier kräver. En del **brister i studieteknik** och planering, menar ytterligare en rektor. En fjärde rektor beskriver att **steget från grund- till gymnasieskola är tufft** för elever.

Alla dessa orsaker till sämre studieresultat är dessbättre något som skolan kan jobba med.

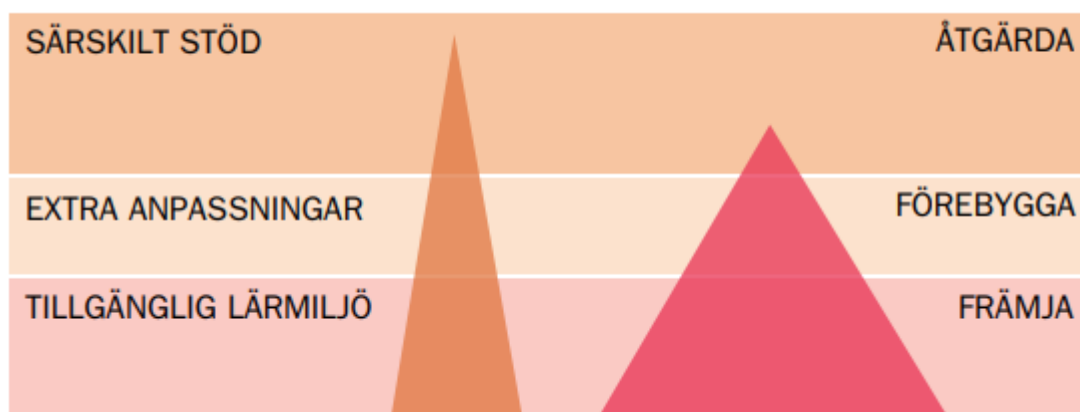
Ledstänger för tillgängliga lärmiljöer under utveckling

Analys av elevhälsan och Studie- och yrkesvägledning visar att dessa generellt fungerar väl och bidrar till bättre studieresultat. Dock finns förbättringsområden inom området samverkan och erfarenhetsutbyte. Efter en utvecklingsdag den 5 mars 2019 beslutades att rektorer och Elevhälsans olika professioner (inklusive vägledarna) under läsåret 2019-20 ska arbeta med att utveckla gemensamma ledstänger i det förebyggande arbetet.

- En gemensam definition av mentorskap
- En likvärdig studie- och yrkesvägledning (med särskilt fokus på vägledning i vid bemärkelse)
- En lektionsstruktur som fungerar för alla elever: stöd och tips för undervisande lärare
- Elevhälsans observation och handledning i klassrum
- Effektivare ET-möte

Utvecklingsarbetet sker i samarbete med Specialpedagogiska myndigheten SPSM och har som yttersta mål att bredda triangeln för att uppnå tillgängliga lärmiljöer, vilket gör att färre elever behöver särskilt stöd. Se figur nedan, hämtad från skriften [Hälsa för lärande - lärande för hälsa](#) (Skolverket).

I detta sammanhang bör även ett nytt samverkansprojekt med högstadiets rektorer nämnas. Rektorer ska träffas kontinuerligt för att utifrån ett **ledarskapsperspektiv** diskutera tillgängliga lärmiljöer (se ovan), utmärkt undervisning i klassrummen samt vägledning. Perspektivet är ledarens, **rektor som möjliggörare**, inte hur annan personal ska arbeta. Arbetet känns angeläget utifrån tanken om att en god genomströmning börjar redan i tidigare skolformer och sett till antagandet att steget mellan grund- och gymnasieskola av vissa elever upplevs stort.

Flickor verkar gynnade vid betygsättning

Tillförlitligheten vad gäller analys av nationella provresultat är i år glädjande nog hög. Det beror på en skärpning av information och uppföljning kring lärares rapportering. Ett förbättringsområde inför kommande läsår, vilket skulle innebära ytterligare kvalitetssäkring, är åtgärder i uppföljningssystemet Qlikview vad gäller beräkning av genomsnittligt provbetyg. I dagsläget kräver detta handpåläggning, vilket alltid medför risk för mänskliga

misstag.

Eleverna vid Luleå gymnasieskola presterar bättre än rikets elever i alla kurser utom matematik 3b och matematik 4. Det finns inte några särskilt signifikanta skillnader gentemot rikets resultat vad gäller jämförelser mellan prov- och kursbetyg.

Flickor verkar gynnade vad vad gäller betygssättning. De får oftare än pojkar ett högre kursbetyg än provbetyg. Detta gäller även för riket. De nya reglerna om att provresultat ska ha en större betydelse vid betygsättning verkar inte ha påverkat betygsättningen i någon högre grad. Det beror troligen på att lärare fortfarande ska ta hänsyn till allt en elev presterat under kursens gång, provet mäter inte all kunskap som krävs. Det förklarar dock inte skillnaden mellan könen.

En förklaring kan vara pojkars och flickors syn på studier. [Fredrik Zimmermans forskning](#) (som i och för sig rör grundskolan) visar att pojkar oftare talar i termin om att **vara** bra i ett ämne, medan flickor pratar om att **bli** bra i ett ämne. Det indikerar en kultur där pojkar satsar på prestationen, att visa sig duktig i ett ämne vid en viss tidpunkt (provet), medan flickor tänker utvecklingsfokuserat, vilket med dagens kursplaner premieras och ger utslag i betygssättning.

Finns en anti-pluggkultur bland pojkar?

Flickors och pojkars syn på skolan kan även vara en *delförklaring* i det faktum att antalet åtgärdsprogram är fler bland flickor (undantaget studiehandledning på modersmål). En rektors erfarenhet är att flickor har en högre medvetenhet om hur andra ser på en och lägger större vikt vid att i andras ögon vara "högfungerande". Därför mår de sämre vid sviktade prestationer. Pojkar har över lag lättare för att med ro finnas kvar i ett större sammanhang även om resultaten uteblir. Denna bild beskrivs även av redan nämnde forskaren Zimmerman som undersökt anti-pluggkulturer bland pojkar i en avhandling. Hypotesen kopplat till åtgärdsprogram är att en anti-pluggkultur bland pojkar leder till lägre tryck från pojkarna själva (och från pojkars vårdnadshavare) vad gäller upprättande av åtgärdsprogram.

Denna eventuella anti-pluggkultur, som skulle kunna påverka förekomst av åtgärdsprogram och nationella prov-resultat, bör undersökas (finns den? hur tar den sig uttryck?). Frågan skulle kanske intressera elever. Former för diskussioner med elever bör undersökas. Det skulle kunna vara en intressant ingång till elevers delaktighet i kvalitetsarbetet och en fortsättning på det som påbörjades föregående år då utvecklingsledare diskuterade systematiskt kvalitetsarbete med gymnasieövergripande elevråd.

Skillnaderna vad gäller flickor och pojkar när det gäller såväl studieresultat som förekomst av åtgärdsprogram bör analyseras djupare under läsåret 2019-20.

Behov av att följa upp pojkar med tidigare åtgärdsprogram

Åtgärdsprogrammen på Introduktionsprogrammet är vidare få. Det förklaras allmänt genom

att utbildningen i sig bygger på anpassningar efter individen. **En kan säga att på IM är triangeln redan breddad.** Majoriteten elever på IM är pojkar, vilket skulle kunna förklara varför färre pojkar än på grundskolan har särskilt stöd på gymnasieskolan. Hypotesen är att elever som haft åtgärdsprogram i grundskolan inte längre behöver det på gymnasiet om de börjar på Introduktionsprogrammet. Gymnasieskolan bör undersöka:

- Är det så att grundskolans elever som tidigare haft åtgärdsprogram inte får det på Introduktionsprogrammet?
- På vilka grunder väljer gymnasieskolan att inte fortsätta på inslagen väg: Hur vet vi att uteblivet åtgärdsprogram gagnar elevernas måluppfyllelse?

Detta får bli en del av den fortsatta kvalitetsutvecklingen på Introduktionsprogrammen, vilket bör prioriteras kommande läsår.

Anpassningar ur ett elevperspektiv

Luleå gymnasieskola behöver också ta reda på hur elever själva uppfattar anpassningar. I skolenkäten ställs visserligen frågor om detta, exempelvis anser åtta av tio elever de får hjälp av lärare när de behöver det, men skolan måste också undersöka den lokala resursen lärstudior. Här ges förutom ämnesstöd av legitimerade lärare även hjälp med studieteknik, struktur och planering av skolarbetet. Elever kan komma till studion helt på frivillig basis eller bli anvisade dit på särskilda tider för att få specifikt stöd.

Under läsåret 2019-20 genomförs en särskild uppföljning av studion. Förutom samtal med personal omfattar den elevenkäter och intervjuer, även med de elever som väljer att inte ta den hjälp som studior erbjuder.

Förväntad effekt är en utökad repertoar för alla studior, vilket gör att ännu fler elever upplever att studion är en plats för dem. Uppföljningen bör knytas an till arbetet med tillgängliga lärmiljöer, beskrivet ovan.

Försämringar i uppföljning av frånvaro

Gymnasieskolan har under de senaste läsåren fokuserat på uppföljning av elevers frånvaro för att kunna sätta in åtgärder tidigt. I år har uppföljningen fungerat fortsatt väl på individnivå, medan det varit stora problem med att få ut data på program, enhets och skolnivå. Därför kan inget med säkerhet sägas angående utvecklingen av elevers frånvaro. Detta är en stor brist. Huvudmannen måste säkerställa att de system verksamheten litar till för sitt kvalitetsarbete också fungerar fullt ut.

(Fortfarande) svårt att mäta kvalitet på IM

Ytterligare ett exempel på att uppföljningsstöd till verksamheten måste förbättras är Introduktionsprogrammen. Även i föregående års kvalitetsrapport konstaterades att Introduktionsprogram är ett "särskilt kapitel", där det är svårt att säga något om programmets kvalitet. Olika modeller har testats. I år provades att följa vart eleverna tar vägen efter två år på IM (studieflöden). Majoriteten elever är inskrivna på samma IM-

variant, bara en femtedel har kommit in på nationellt program och väldigt få har gått till arbete. Det visade sig dock svårt att garantera tillförlitligheten i uppföljningen.

Ytterligare utveckling måste till där IM-rektorererna är nyckelpersoner tillsammans med utvecklingsledare och systemutvecklare på förvaltningen. Luleå gymnasieskola hoppas också få draghjälp av SKL som arbetar för nationella kvalitetsmått. Glädjande är ändå att skolan lever upp till lagkravet om Plan för utbildning på samtliga våra IM-varianter.

Minskad stress bland elever - oklart om Klasstid bidragit

Ett positivt resultat är att elevers upplevda stress minskar enligt elevhälsosamtal med åk 1. Kan den minskade stressen bero på gymnasieskolans satsning på metodhandboken Klasstid - elevhälsofrämjande arbete där stresshantering är en del? Kopplingen är tveksam. Dels eftersom åk 1- elever inte varit föremål för satsningen särskilt länge då de genomför hälsosamtalen, dels eftersom årets större uppföljning av Klasstid visar att materialet inte används på ett likvärdigt sätt i hela skolan (vi vet alltså inte om alla elever pratat om just stress).

Detta läsår kan vara det sista med Klasstid på bred front. Ledningsgruppen beslutade om en satsning på totalt tre år. Studentkullen 2020 är den första där elever varit med om konceptet från åk 1. Klasstids vara eller icke-vara är en viktig strategisk fråga. Till stöd för beslut hoppas gymnasieskolan kunna använda en kommande antologi av Eva Hjörne och Röger Säljö (Göteborgs universitet). De sammanställer resultatet av totalt 160 elevhälsofrämjande insatser som olika huvudmän i Sverige genomfört under 2016-2019.

Kompetensutveckling som hävstång

Även förra året uppmärksammades att elever vid Luleå gymnasieskola i lägre utsträckning än rikets elever upplever sig stimulerade av skolarbetet. Bilden har inte förändrats. Stimuli tillsammans med studiero är totalt sett (undantag finns) gymnasieskolans svagaste kort i Skolinspektionens enkät. I föregående års rapport antogs att inslaget av digitala verktyg i undervisningen skulle kunna öka elevers intresse. Någon uppföljning av den hypotesen har inte gjorts.

Däremot ser vi att kompetenshöjande insatser om digitalisering för lärare bara fått visst genomslag i undervisningen (se avsnittet observerade resultat). Satsningen ledde istället fram till nya frågor. Hur vet vi vad som gör skillnad för eleverna i klassrummet? Hur kan huvudmannen planera för kompetensutveckling för varje individ, utan att tappa kollegial samverkan?

I tider när kommunens ekonomi blir tuffare är det en klok idé att försöka samordna insatser gemensamt för hela gymnasieskolan, eller kanske till och med tillsammans med grundskolan. Det ska inte handla om att minska rektors frihet, utan om att kunna erbjuda ett större utbud för fler lärare. Vi har inte resurser att som tidigare skicka några lärare på konferenser årligen. Det är troligen kostnadseffektivare att ordna utbildning på plats i Luleå

och kunna erbjuda den till fler. Forskning (Timperley "Det professionella lärandet") visar också att kompetensutveckling får störst effekt om den sker i lag och utifrån det man identifierat att elever behöver i sin kunskapsutveckling.

Förutom fortsatt satsning på digitalisering skulle detta möjligen även kunna gälla området ledarskap i klassrummet. Här finns kanske metoder för ökad studiero och stimuli att hämta (exempelvis Hjort "Effektiv undervisning"). Större kompetensutvecklingsinsatser bör planeras inför 2020-21, om rektorer ser vinning i att göra gemensam sak i frågan.

3.2 Analys av resultaten och gymnasiesärskolans arbete

Resultaten som redovisats i rapportens olika avsnitt pekar på att måluppfyllelsen för Gymnasiesärskolan generellt sett är mycket bra. Utvecklingen i programmets verksamhet, jämfört med tidigare år, har varit hög. Effekten av ett långt utvecklingsarbete med arbetsförmedlingen har gett resultat att de elever som gjort APL har fått vara kvar efter avslutad utbildning. Vi behöver ständigt fortsätta utveckla mot kunskapsmålen och öka elevernas självständighet.

Utbildningen i Gymnasiesärskolan utformas i enlighet med grundläggande demokratiska värderingar och stimulerar eleverna att omfatta dessa värderingar i praktisk vardaglig handling. Diskriminering och kränkningar är sällsynta men arbetet att förhindra till exempel kränkande språkbruk är ständigt igång. Trivselreglerna är kända och efterföljda på ett bra sätt och de allra flesta eleverna upplever ändå trygghet och studiero i skolan. Teamet för elevhälsan är detsamma på samtliga program och har ett gott samarbete med elever och all personal.

Eleverna i Gymnasiesärskolan har godtagbart inflytande över utbildningen utifrån sina förmågor. Det bör utvecklas, särskilt när det gäller innehåll och arbetsformer i kurserna. Det kan ske genom att eleverna får större möjligheter att delta i lärares pedagogiska planeringar vid sidan av en fortsatt utveckling av klassråd och elevråd.

Eleverna i Gymnasiesärskolan får på ett bra sätt fortlöpande information om utvecklingsbehov i studierna och på vilka grunder betygssättning sker. Medvetenheten inom personalen om betydelsen av formativ bedömning har utvecklats och tillämpas allt mer.

Organisationen inom nationella programmen har en mer flexibel struktur från år till år utifrån elevernas olika behov och elevantal. Hotell-, restaurang- och bageriprogrammet undervisas i Kungsfågeln's kvarter där vi har övriga restaurangprogram, vilket innebär att gymnasiesärskolans elever lär i en inkluderande lärmiljö. Fastighet-, byggnation- och anläggningsprogrammet använder sig av olika ute lärandemiljöer inom kommunen.

Individuella programmets organisation har en tydligare struktur detta läsår. Alla elever är i ett större sammanhang och de upplevs att de har utökade kontakter med fler kamrater och tränar sig att vara i olika lärmiljöer, utifrån sina förmågor och förutsättningar. Genom den

nya strukturen ökar samverkan och kollegialt lärande..

Alla lokaler är utrustade efter elevernas behov. Eleverna har personliga datorer och I-pads efter behov. I klassrummen har vi Smartboards eller projektorer. Gymnasiesärskolan och fritidsverksamheten har tillgång av en minibuss. Den används i undervisning och fritidsaktiviteter på eftermiddagen

Det finns två förstelärare inom Gymnasiesärskolan. De ingår i Gymnasiebyns förstelärargrupp och IT råd där de möts och planerar gemensamma fortbildningar för personal i Gymnasiebyn. Rektor träffar förstelärare kontinuerligt för fortsatt utveckling inom verksamheten. Rektor deltar i länsnätverk Norr vid Umeå universitet och är samordnar för Norrbottens länsnätverk. Länsnätverken är vidare kopplat till specialpedagogisk forskning från tre olika universitet Umeå, Mo i Rana i Norge och Vasa i Finland.

Gymnasiesärskolan samverkar med grundskolan, grundsärskola, arbetsliv och daglig sysselsättning samt med arbetslivet i övrigt på ett bra sätt. Studie- och yrkesvägledningen fungerar väldigt bra.

Digitaliseringen har varit en stor satsning i programlagen under läsåret. Förstelärarna har handlett kollegor genom Skolverkets digitala moduler. Effekten har blivit att lärarna känner sig tryggare i att använda datorn i undervisningen på sådant sätt att elever får stöd och verktyg i sitt lärande.

Rektor i Gymnasiesärskolan ansvarar på ett godtagbart sätt för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningarna i förhållande till de nationella målen samt för skolans resultat.

3.3 Analys av elevhälsoarbetet

3.3.1 Elevhälsoarbete gymnasieskolan

Gymnasieskolan

Att elevhälsans arbete varierar mellan skolans olika enheter blir tydligt när en gemensam bild ska tecknas. Något som anses vara en framgångsfaktor på en enhet (exempelvis ET-möten eller elevhälsans medverkan vid arbetsmiljöronder) anser vid en annan enhet istället vara utvecklingsområden. Detta tyder på att det finns behov av att mötas över kvarteren och lära av varandra.

Tillgången till olika kompetenser bedöms som god. Skolsköterska, kurator och specialpedagog finns knutna till alla program. Arbetsterapeut och skolpsykolog finns som central resurs. Viss oro finns för hur kompetensutveckling ska ges då skolans ekonomi blir stramare. Det kräver förmodligen gemensam prioritering av gymnasiets ledningsgrupp.

Generellt är elevhälsoteamen på enheterna välfungerande och samarbetar bra med lärare. Det är också känt hur teamet jobbar och i vilka ärenden lärare kan få hjälp. Elevhälsans personal upplever att enskild handledning av arbetslag fungerar, likaså Elevhälsoteam-tiden

där mentorer kan dryfta elevärenden med Elevhälsa och rektor.

Klasstid som forum för främjande och förebyggande arbete har fungerat, även om det på vissa enheter funnits en del problem med planering, vilket också bekräftas av den större uppföljning som gjordes under våren.

Den nya ledningsorganisationen (2016) där elevhälsans personal separerades från rektor och organisatoriskt hör till biträdande rektor uppges *fortfarande* vara en försvårande faktor vid flera enheter. Samtidigt finns exempel på enheter där bedömningen är att samverkan flyter på bra och elevhälsan upplever delaktighet i programutvecklingen, vilket återigen pekar på behov av erfarenhetsutbyte: Hur gör de lokala ledningsgrupper som lyckas få till sin samverkan?

Utvecklingspotential ligger för många enheter även kommande läsår inom området delaktighet vad gäller kvalitetsarbetet. Flera elevhälsoenheter uttrycker att de vill bli kopplade till programmens olika utvecklingsområden. Detta är en viss skillnad gentemot föregående år då man istället ville se egna mål och mått att mäta sig mot. Under läsåret 2018-19 har Elevhälsans personal vid Luleå gymnasieskola samlats för utvecklingsmöten vid två tillfällen. Båda dessa möten har haft en inledning med information om skolans övergripande gemensamma mål (genomströmning för fler). Möjligen har detta grepp skapat större samsyn.

För att ytterligare närma sig ett mer förebyggande och främjande arbete, i stället för det händelsestyrda, har ett utvecklingsarbete i samverkan med SPSM (Specialpedagogiska myndigheten) inletts i mars 2019. Arbetet syftar till att synliggöra skolans elevhälsoarbete, utforska fler perspektiv i skolans samtalsstruktur, utveckla skolans strukturer för stöd till elever och systematisera elevhälsans arbete ytterligare, se vidare avsnittet utvecklingsområden. Arbetssättet har stora inslag av erfarenhetsutbyte.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan har tillgång till skolsköterska, kurator och central skolpsykolog samt arbetsterapeut. Elevhälsosteamet träffas kontinuerligt för att fånga upp elever och för att planera främjande och förebyggande arbete. Skolpsykologen träffar arbetslag för handledning vid behov.

Enkät svar visar att när det handlar om normer och värden har elever på de nationella programmen en större kännedom om hur vi ska vara mot och med varandra. Skillnaden mellan enkät svaren på våra olika program kan förklaras av elevernas olika förmågor att förstå abstrakta begrepp. Eleverna upplever vidare i skolenkäten att de blir respekterade av varandra, även av elever som går i annan skolform och av vuxna på skolan.

Gymnasiesärskolan har sammantaget en bra måluppfyllelse när det gäller likabehandlingsarbetet. Samtal sker ständigt med enskilda elever eller i grupp. Om en situation uppstår tar personalen omedelbart hand om frågan. En stående punkt på elevrådet

är hur vi förhåller oss enskilt mot varandra och i grupp elever och vuxna.

Gymnasiesärskolan upplever att eleverna har blivit än bättre på att acceptera och respektera varandras olikheter. Eleverna vågar och ges möjlighet att fråga om de har funderingar om hur andra är mot varandra eller om deras klasskamrat kanske inte är på ett sätt som de förväntar sig. Eleverna har blivit bättre på att uttrycka vad de vill och inte vill.

Idrott och hälsa är för många ungdomar på gymnasiesärskolan ett svårt kapitel, de vill av olika anledningar inte delta. Vi vet dessvärre att elever med utvecklingsstörning är den målgrupp som har sämst hälsa i samhället. Skolan har här en viktig roll. Alla elever har idrottslektioner som utgår från elevernas olika behov. Eleverna besöker också simhallen där vi uppfyller behov av både motion och träning i egenhygien. Gymnasiesärskolan har också erbjudit elever träning på gym i hälsans hus och centralt i Luleå även efter skolans slut, med syfte att eleverna ska komma igång med sin träning.

Under läsåret har elevhälsoteamet tillsammans med studie- och yrkesvägledare arbetat med nationella programmet. I samarbete med lärarna har de arbetat med olika tema ex värdegrund, hälsa, motion och kost, alkohol, tobak och droger. Detta har gett eleverna mer förståelse för hur dessa faktorer påverkar deras välmående.

Individuella programmet arbetar målmedvetet med hälsa, miljö och livsstil. Personalen äter med ungdomarna för att de skall ge sig tid att äta samt för att visa vikten av bra mat för att må bra och orka i skolan. Elevhälsan arbetar även här med elevgruppen utifrån deras förmåga med olika teman ex egenhygien, sex och samlevnad, motion och kost.

Personalen har under läsåret 2018-19 läst boken "Hjärnstark" och "Skärnhjärna" av Anders Hansen, för att ta del av forskning kopplat till rörelse och hälsa. Samtal har förts inom arbetslagen om vikten att hitta fysiska aktiviteter för alla elevers olika behov och förutsättningar. Några av personalen har lyssnat till Anders Hansens föreläsning kopplat till boken Hjärnstark.

3.4 Analys av studie- och yrkesvägledningen

Gymnasieskolan

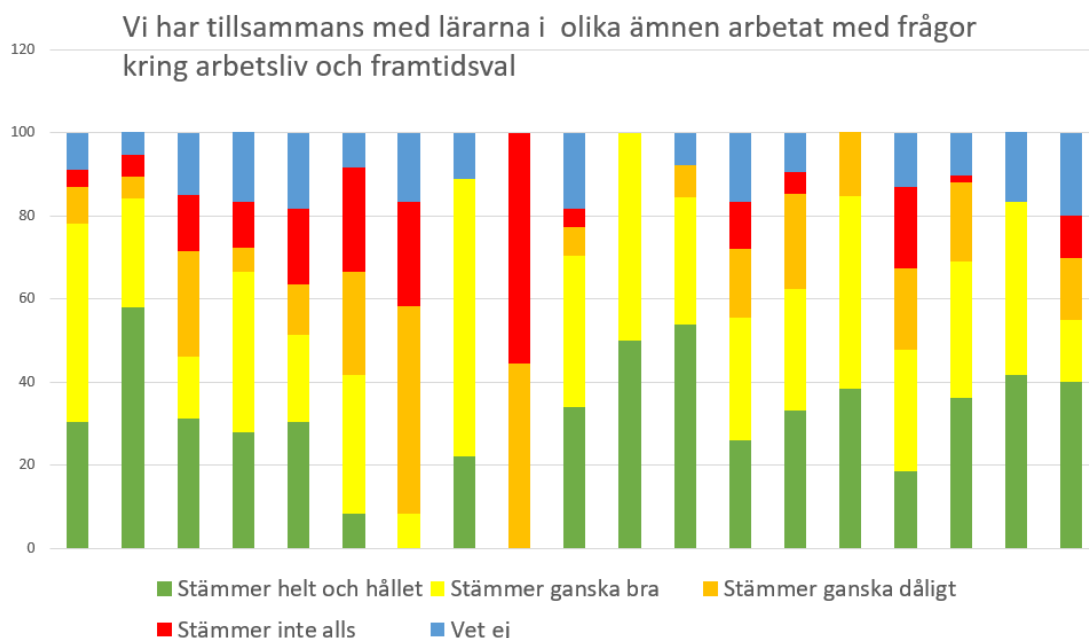
Den sammantagna bilden av studie- och yrkesvägledning vid Luleå gymnasieskola är att den fungerar men har utvecklingspotential. Främsta styrka är en välutbildad kår av vägledare. Utvecklingsbehovet finns främst inom studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse.

Det står klart att gymnasieskolan (åtminstone inte på bred front) lyckats med implementeringen av huvudmannens plan för studie- och yrkesvägledning. Ledningsgruppen för gymnasiet tog fram en gemensam lägsta nivå (definition) av vägledning med tillhörande årshjul för aktiviteter. Tanken var att alla program skulle bearbeta materialet utifrån elevgruppens behov och personals delaktighet.

I skolenkäten bland år 2 elever varierar dock elevers uppfattning om vägledning i vid

bemärkelse kraftigt. I grafen nedan representerar varje stapel ett program. Eleverna har funderat på om de tillsammans med lärare arbetat med frågor kring arbetsliv och framtidsval (en konkretisering av begreppet vägledning i vid bemärkelse).

Gröna och gula staplar indikerar att eleverna anser att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att de fått denna typ av vägledning i vid bemärkelse. Röda staplar betyder att elever anser att det inte stämmer alls. Grafen indikerar att likvärdigheten vad gäller vägledning i vid bemärkelse (så som den definieras i frågan) inte är tillfredsställande.

Gymnasieskolans intention är nu att bygga vidare på allt det goda som redan görs, som någon rektor skriver: "Många gånger tas centrala delar av studievägledningen i en vidare betydelse upp i undervisningen men den röda tråden och medvetenheten kring allas roller i detta behöver fortsatt förbättras". Flera enheter vill också jobba vidare med uppföljning för att hitta former som leder till fortsatt utveckling.

Ett omtag i denna fråga gjordes i mars 2019, då personal från Elevhälsa, studie- och yrkesvägledare samt rektorer och biträdande rektorer under ledning av SPSM (Specialpedagogiska myndigheten) inledde ett utvecklingsarbete. Ett av spåren är gemensamma verktyg/metoder för ökad likvärdighet i studie- och yrkesvägledningen. Eftersom vägledare deltar i detta utvecklingsarbete uppnås den delaktighet som saknades då huvudmannaplanen först skulle konkretiseras.

En utmanande faktor när det gäller vägledning är de organisationsförändringar som gymnasieskolan gjort där rektor leder lärare, medan SYV och annan Elevhälsopersonal samt övriga personalgrupper leds av enhetschefer. Den nya organisationen, som nu har två läsår i ryggen, behöver fortsätta utveckla samverkansformer för sina personalgrupper där SYV

känner sig delaktiga i programutveckling, även om de inte har rektor som närmaste chef.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan ska enligt läroplan samverka med grundsärskola, arbetsliv och socialförvaltningen, daglig sysselsättning, arbetsförmedlingen och försäkringskassan, samt med arbetslivet i övrigt. **Luleå gymnasiesärskola lyckas sammantaget mycket väl med detta.**

I år 9, grundsärskolan, har elever och vårdnadshavare haft flera tillfällen för information och vägledning inför valet till gymnasiesärskolan. Dessutom har gymnasiesärskolan hållit Öppet hus och låtit grundskoleeleverna göra programpraktik som sedan utvärderats inför placering av eleven.

I skolenkäten framkommer det att eleverna som har gått i gymnasiesärskolan har stor kännedom om studie- och yrkesvägledaren. De får stort stöd och kunskaper för att planera sin framtid i fortsatta studier eller arbetslivet.

Eleverna som går Nationellt program ska ha 22 veckors APL kopplat till deras kurser, vilket Luleå gymnasiesärskola lyckas leverera. Detta tack vare god samverkan med företagare från olika branscher samt kommunens skolkök och Arbetsmarknadsförvaltningen där APL-platser också finns. Många av eleverna har behov av stöd/handledare under APL, vilket kunnat ordnas. Individuella programmet har ingen styrd praktik. Det är rektor som fattar beslut om praktik för den enskilda eleven. Eleverna gör i så fall praktik i slutet av den fyraåriga studietiden och då inom socialförvaltningens dagliga sysselsättningar.

När det gäller samverkan med arbetsförmedlingen har studie och yrkesvägledaren, förutom redan nämnda samverkan kring APL, haft ett samarbete med myndighetens programutvecklare utifrån ett material kopplat till arbetsliv.

För att informera elever i år 3 och 4 samt vårdnadshavare om vad som väntar efter studenten har skolan ordnat workshops med försäkringskassan, LSS, arbetsförmedlingen och särskild vuxenutbildning. Dessutom bjuder studie och yrkesvägledare in elever och vårdnadshavare, försäkringskassan LSS, arbetskonsulter från kommunen och arbetsförmedlingen till planeringskonferens. Detta för att underlätta övergången för eleven från skola till arbetsliv. I slutet av studietiden bjuder rektor in till avslutningskonferens där alla aktörer deltar.

Elever som lämnar gymnasiesärskolan från individuella programmet gick samtliga till en placering inom daglig sysselsättning. Eleverna från nationella programmen skrevs in på arbetsförmedlingen innan terminens slut. Eleverna som gick ut år 4, kunde fortsätta på sina tidigare APL-platser.

4 Prioriterade utvecklingsområden

Utvecklingsområdets Vad och Hur	Utvecklingsområde 1:	utvecklingsområde 2:	Utvecklingsområde 3:
Utvecklingsområde:	Fortsatt fokus på genomströmning	Djupare förståelse av könsskillnader i resultat och särskilt stöd	Långsiktig kompetensutvecklingsplan
Varför är utvecklingsområdet prioriterat? Motivera utifrån resultat och analys.	En avslutad gymnasieutbildning minskar risken för att hamna i utanförskap och ökar etableringen på arbetsmarknaden.	Skilnader finns mellan pojkars och flickors studieresultat, liksom förekomsten av åtgärdsprogram. Hypoteser om orsaker finns, men dessa behöver prövas för att skolan på sikt ska kunna sätta in åtgärder för en ökad jämlikhet i utbildningen.	Uppföljning av förra årets insatser visar på behov av fortsatt kompetensutveckling inom digitaliseringen (men individualiserad). Sämre resultat vad gäller elevers studiero och stimuli skulle möjligen kunna mötas med insatser kring ledarskap i klassrummet eller effektivare undervisning. En sådan satsning ska dock vara långsiktig och det är endast planeringen som kan ske detta läsår.
Inom vilket/vilka styrande dokument finns utvecklingsbehoven?	Läroplan Kap 2, avsnitten "Kunskaper" samt "normer och värden"	Läroplan, kapitel 1 Skolans värdegrund och uppgifter - främja mäns och kvinnors lika rätt och möjligheter.	Skollag 2 kap 34 §
Vilka konkreta effekter förväntas? På kort och lång sikt?	Effekter avseende genomströmningen kan inte förväntas på kort sikt. På lång sikt tror vi att frånvaron minskar och genomströmningen ökar.	På kort sikt en djupare förståelse av varför resultaten ser ut som det gör. På lång sikt åtgärder som prövas för att förbättra jämlikheten.	På kort sikt: Lärare som är tryggare med digitala verktyg kan avgöra när dessa stärker undervisningen. På lång sikt: Elevers upplevelse av studiero och stimuli ökar.
Vilka förutsättningar finns för att genomföra insatserna? Vem? Vad? Hur?	Förutsättningarna är goda eftersom utvecklingsområdet är accepterat av såväl skolledning och lärare som övrig personal. .	Stort intresse från ledningsgruppens sida. Insatsen inleds med att ledningsgruppen förkovrar sig i aktuell forskning inom området och utifrån denna gemensamt analyserar situationen i gymnasieskolan (kollegialt lärande). Rektorer tar (på lämpligt sätt) frågan vidare till sin personal.	Utmaningen är att ena ledningsgruppen i att fatta beslut om gemensam kompetensutveckling. Förutsättningarna för planering och genomförande finns i förvaltningen.
Vilka insatser ska genomföras? På kort och lång sikt?	1. Vi står fast vid satsningen på Klasstid, verktyget för främjande elevhälsoarbete, ytterligare ett år. 2. Gemensamma ledstänger för mentorskap, lektionsstruktur som fungerar för alla elever, effektiva ET-möten, Elevhälsans observationer samt likvärdig	Inläsning av forskning för att förstå problematiken och vilka lösningar som provats på andra håll. På längre sikt beslut om insatser som syftar till att höja pojkarnas skolresultat.	Under läsåret erbjuder gymnasiet IT-utvecklare workshoppar efter personalens behov. En möjlig satsning på en mer omfattande kompetensutveckling inom

Utvecklingsområdets Vad och Hur	Utvecklingsområde 1:	utvecklingsområde 2:	Utvecklingsområde 3:
	<p>studie- och yrkesvägledning. 3. Fokus på rektor som möjliggörare. Ledarskapsutveckling tillsammans med grundskolan. Röda tråden 2.0</p>		<p>ledarskap i klassrummet måste utredas.</p>
<p>Hur ska uppföljning och utvärdering av insatserna ske? Vem? Vad? Hur?</p>	<p>Uppföljningen blir detta läsår på processnivå: Har ett utvecklingsarbete skett? Uppföljningen görs i delår, samt kvalitetsrapport 2019-20 och bygger på samtal med rektorer.</p>	<p>Uppföljning sker i delårsrapporter i Stratsys, samt kvalitetsrapport 2019-20. Underlag är resultatdialoger med rektorer.</p>	<p>Uppföljningen görs i delår, samt kvalitetsrapport 2019-20.</p>
<p>Hur kan utvecklingsarbetet kopplas till relevant forskning och beprövad erfarenhet?</p>	<p>Gymnasiet står fast vid målet ökad genomströmning,, Detta med stöd av Fullan, exempelvis citerad i Jesper Ersgårds "De 5 stora" (2016): "Vi får inte ge upp eller enkelt hoppa från mål till mål, utan uthålligt fokusera på de få utvalda målen tills effekt uppnåtts".</p> <p>Verktuget Klasstid bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet, ex. Hansens forskning om fysisk aktivitets betydelse för skolresultat.</p> <p>Utvecklingen av gemensamma ledstänger sker i samverkan med SPSM. En viktig del i arbetet är inventering av forskningsläget inom områdena.</p> <p>Ledarskapsutveckling Röda tråden 2.0 kräver av deltagarna att de ska förkovra sig i forskning kring rektors betydelse för skolutveckling inom nämnda områden.</p>	<p>För en djupare förståelse av problemet kommer rektorer att studera</p> <p>SKL:s översikt "Se, förstå och förändra" - att motverka könsskillnader i skolresultat".</p> <p>Emma Leijnsne "Fördel kvinna" samt</p> <p>Zimmerman "Pojkar i skolan, vad lärare och andra vuxna behöver veta för att fler pojkar ska lyckas i skolan".</p>	<p>Inför planeringen av en större kompetensutvecklingsinsats bör ex. Timperleys "det professionella lärandet" studeras.</p>